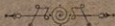

46959

Opomba: 1904.

Dobra hči
EVSTARIJA.

Izgled vsem pobožnim deklicam.

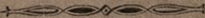

Iz nemškega prevel

J. Š.,

bogoslovec ljubljanskega semenišča.

Tretji popravljani natis.

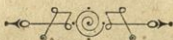

V Ljubljani 1895.

Natisnili, založili in na prodaj jih imajo
J. Blasnikovi nasledniki.

Dobra hči
EVSTAHJA.

Izgled vsem pobožnim deklicam.

Iz nemškega prevel

J. Š.,

bogoslovec ljubljanskega semenišča.

Tretji popravljeni natis.

V Ljubljani 1895.

Natisnili, založili in na prodaj jih imajo
J. Blasnikovi nasledniki.

46959

(N=030007525

I.

Vlepi in rodovitni laški deželi, vertu Evrope, je živela pred sto in petdesetimi leti staroplemenita rodovina v lepem gradu ob reki Gariljani. Odločena je bila od hrumeče druhali velikih mest in od strasti njih prebivalcev živeč v naročji ljubega miru, kterege more na tem svetu podeliti le prava pobožnost, priserčna ljubezen, blaga sprava z vesoljnim svetom, in hvaležna zadovoljnost.

Zavoljo plemenitega rodu je bil Jožef Almarski — to je bilo gospodovo ime — v poprejšnjih časih na dvor poklican, prav imenitno službo opravljat, v kateri se je s plemenito, čednosti polno gospodičino poročil, s katero je nekaj let potem dvoje ljubeznjivih otrok dobil, Frančiška in Evstahijo. Prekmalu Jožef spozna, da so zvijačni premeti, popačenost pravice, in marsiktero na skrivnem doveršeno delo, ki njegovemu bistrourmju ni odšlo, njegovim pobožnim mislim ravno nasproti. Z gorečnostjo pravega kristjana, kateri

se Boga bolj boji kot ljudi, se na ves glas zoper to vzdiguje; toda dragi, s zvijačami omreženi knez, kateri je bil nevedoma od ljudi obsut, ki so vso svojo moč vpirali, poštenega Jožefa iz dvora spraviti, ga je krivično zatoženega na njegove gradove pregnal.

Ta Jožefu namenjena kazen je bila le izpolnjenje njegove lastne želje, kakor tudi njega vredne soproge Kamile. S tihim, ponižnim veseljem sta vse na odhod pripravila, in že tretje jutro sta vesela in s čistim srcem, brez jeze do svojih nasprotnikov, z prisrčnim blagodarjenjem kneza in očetnjave, s Frančiškom in Evstahijo, spremljana od nekoliko svojih zvestih služabnikov proti svojemu mirnemu selišču na reki Gariljani odrinila.

Življenje, katero je tukaj družina vživala, je bilo enako okusu nebeškega veselja. Starši so skušali po lepih naukih in izgledih otroka rediti, katerih za vse dobro občutljivi serci ste njihovo prizadevanje olajševale. Posebno se je Evstahija med njimi kakor krona svetila. Če ravno še le sedem let stara, je vendar v pravem spoznanji Boga, njegove svete volje, v ljubezni do vsega, kar je dobrega in blagega še marsikterega odrašenega preseгла. Vsako njeno besedo, vse njeno dejanje so boguslužni občutljeji ozališevali. Na njenem angeljskem obljičji ste kraljevali nedolžnost in

krepost, vse njeno dejanje in nehanje je skazovalo Bogu udano, pobožno devico; zadobila je neko duhovno čistost, ktera je tudi sitneža k neprostovoljnemu spoštovanju silila, hudobneže pa v velik strah pripravljala. — Vaščani, katerih polovica je bila njenemu očetu podložna, so jo le blagega angelja imenovali, po vseh ubogih hišicah je bila njena dobrotljivost znana. Vsako milovanje staršev je pričalo, da je bila Evstahija veselje družini; starši so jo vedno dobro hčer imenovali, in njen brat Frančišk ji je priserčna sestra rekla.

Osem let neskaljenega vžitka in nar čistejšega veselja jim je bilo tako minolo; kar se na enkrat nad glavami teh dobrih ljudi razprosté černi oblaki, in že jim bije ura britke skušnje

Ravno so petnajsti god ljubeznjive Evstahije praznovali. Polni zaupanja v lépo prihodnost so veselo med saboj kramljali; otroka in starši so skušali eden družega o svoji ljubezni prepričati, in vživali so sladko srečo in božji mir bogaboječih serc.

Evstahija je bila kraljica praznovanju, ktero si je mili brat prizadeval s sviranjem in petjem še bolj povečati. „Danes si kraljica“, se je njegova pesem pričela, kar se nagloma duri odpró. Baron Rikordam, stari, zvesti prijatelj Almarskega ves zasopen noter

plane, ter prestrašen zavpije: „Reši se, reši se! Almarski! velika nesreča te čaka.“ Komaj te besede izgovori, že grad Almarskega vojaki obsujejo. Strah vse spreletí, razun Almarskega, kateremu vest ni imela kaj očitati; miren in pokojen, kakor se možu spodobi, izid prigodbe pričakuje. Poštenu prijatelj, čigar svaritev je sicer došla, toda prepozno, se je v stranski hram skríl, ker bi pričujoč ne bil mogel nič pomagati.

Kmalu potem je častnik z nekolikimi vojaki v hišo stopivši, poštenemu Almarskemu napovedal, da ima povelje, ga z vso njegovo družino prijeti in na kraj njih prihodnje namembe odpeljati.

Še toliko odloga Almarskemu niso dali da bi nekoliko svoja hišna opravila oskerbel. V tem trenutku je moral s Frančiškom v eno, Kamila z Evstahijo pa v drugo kočijo sestí, in predno so žalostni posli po vasi nesrečo razglasili, so že z njimi oddirjali.

Kočiji ste bili zaperti in tako narejeui, da ni moglo celó nič svetlobe vanjo priti.

Že četerti dan so se peljali, pa še nič gorkega niso vžili; kar na enkrat voz, na katerem se Kamila in Evstahija peljete, obstojí, ter se vrata odpró. Bila je temna noč. „Vun pojdite,“ zašepeta neki moški, „v beg se spustite, na levo po gozdu, zmirom naravnost.“

Skerben dober duh, je mislila Kamila, nama je na pomoč prišel, ter je menila, da se tudi njen mož in sin rešenja veselita. Strahoma greste z voza. „Dobro se imejte, Bog vaji obvaruj,“ reče mož, ter hitro zgine.

Kamila je celo noč s hčerijo po gostem, strašnem gozdu begala. Ko solnce izza gorja pride, vidite pred saboj v prijetni okolici prijazno mestice; ali oh! Almarskega in Frančiška ni bilo nikjer ugledati.

Evstahija je bila silno žejna; ranjena noga, medlenje vseh moči je mater prisililo na travi počiti.

Blizu zraven je mali potok po germovji šumljal. Evstahija se je vsa objokana materi iz rok izvila, ter je po goščavi šla do studenca. Materi in sebi kaki poživitek in hladivna zelišča iskaje in zmirom dalje po tihem gozdu gredè, zaide. Velik strah ji je srce prešinil, klicati je jela, pa nobenega odgovora ni bilo; na enkrat zasliši dirjanje konj, komaj se ozre, že pred njo stoje štirji konjiki, kateri z grozovitim vpitjem „tukaj je,“ prestrašeno deklico ustavijo, potem pa z vrvmi zvežejo. Spoznala je tiste, ki so spremljevali kočijo, iz ktere je bila prejšnji večer s svojo materjo pobegnila; po vseh udih se je tresla, in ker je noge nič več niso mogle nositi, padla je na tla.

Konjiki so jo spraševali, kje da je njena mati. Ona pa kar nič ni odgovorila. Ne grozitve ne obljube niso mogle le besedice iz nje spraviti. Ker je Evstahija obupno roké sklepalala, in zavoljo notranje britkosti vsa prepadena bila, in tudi silno jokala, so preganjanci mislili, hči in mati ste se v temni noči zgubili, ter zdaj ena drugo iščete; ko so se poprejšnega Evstahijnega klicanja spomnili, se jim je to še bolj resnično zdélo. Eden konjikov jo je pred sé na kolena posadil, in z njo zdirjal, drugi so pa sklenili gozd urno preiskati, vendar so jih drugi morali s kočijo čakati. Evstahiji se je velika žalost slednjič v tiho veselje spremenila, ko so konjiki brez Kamile nazaj pridirjali, in potem s kočijo odrinili; mislila si je, da so že le mati oteti.

Vroč poletni dan je bil. Evstahija je bila skoraj vsa iz uma; v njenih persih so se žalostni občutljeji vojskovali. Zavoljo vročine, ki je skoraj ni bilo prestati, in zavoljo zapertega, nezdravega zraka, kterega je dihati morala, je skoraj omedlela. Prosila je požirek merzle vode, ali terdoserčni spremljevalci ji je niso hoteli dati! Spomin Jezusovega terpljenja ji je pomogel tudi to terpljenje z voljo prenašati in premagovati. Okoli dveh popoldne so konje ustavili, da so jih napasli, in da so spremljevalci južinali; Evstahija je

pa morala v kočiji ostati. V tem, ko jo od vseh zapuščeno prevelika solnčna vročina prepeka, nepokojno zadremlje, pa se kmalu zopet zbudi. Na tihoma se kočijina vratica odpró, eden izmed Evstahijinih spremljevalcev, star, siv vojak k njej pogleda, ter jo ob kratkem nekoliko potolaži. Čmeren se ji je zdel, terdoserčen in brez občutljivosti, kakor se večidel stari vojščaki drže, dasiravno niso; takošen je bil tudi ta. V svojem obnašanji proti Evstahiji se je skazal milostljivega in usmiljenega, kar je nje pobito serce razveselilo.

Z ginljivo dobroserčnostjo ji je starček rekel: „Vzemite to, dobra hčerka, poživite se in ne obupajte. Le na svojo nedolžnost in na Boga se zanesite; on vas gotovo ne bo zapustil.“ S temi tolaživnimi besedami ji poda kozarec vode z dvema limonoma in eno pomerančo.

Potok hvaležnih solz nesrečni Evstahiji ni pripustil notranjih občutljejev staremu vojščaku razodeti. Le kdor v potrebi dobrega prijatelja najde, si zamore misliti, kako se je Evstahija vsled dodeljene nepričakovane dobrote razveselila.

Evstahija je eno limono v vodo ožéla, z drugo si je pa žareča lica hladila. Obojno ji je služilo v okrepčanje in v ohlajenje, po katerem je že dolgo hrepenela.

Zopet sta dva dneva v strahu in upu minola. Na večer drugega dne se je kočija nagloma ustavila. Ko se je odperla, je mož temnega obraza noter stopil, Evstahiji oči zavezal, ji ukazal vun stopiti, ter jo je v hišo po več stopnjicah peljal. Po tem so se duri zaperle, in oči so ji odvezali.

Nesrečna se je znajdla v majhnem hramu, kterege černe stene so jo še v večo žalost vtopile. Polomljena mizica, stol in slaba postelja je vse, kar je bilo v hramu — pa kaj v hramu — v ječi bi rekel. Solze so se ji uderle, spremljevalca je prosila, ji povedati, kje da je; pa ne da bi bil kaj odgovoril, je proč hitel, ter duri ječe zatreščil.

Obupno se Evstahija na posteljo verže in milo proti nebu zdihuje. Čez pol ure se duri ječe zopet odpró, in služabnik ubogi jetnici nekaj jedila prinese, pa skerbi ji ne pusté veliko vžiti. Ko je služabnik odšel, in duri za saboj zaperl, se slečena na posteljo vleže, kmalu terdo zaspi, in še le drugi dan ob osmih se v novo bridkost zbudi.

Solnce je že visoko na nebu stalo, pa njegovi gorki žarki niso Evstahije nič oživili; ječa namreč je bila tako zidana, da je solnce samo zvečer, in še takrat le malo noter posijalo. Le živa vera v vsegamogočnega vladarja naših prigodkov, ponižno zaupanje v njega,

kteri še tako britke solze more v veselje spremeniti, kteri je tudi v temni ječi naš Bog, in kteri nam ob pravem času gotovo pomoč pošlje, z eno besedo — zveza z Bogom jo je zamogla umiriti, in le iz tega nebeškega studentca je ubogi Evstahiji tolažba v revah izviralala.

O kolika tolažba bogoslužnosti! sladka čudopolna moč molitve! kdo bolj občuti, da v nebesih izvirate, kakor po nedolžnem terpeči, kteri se z bogaboječim zaupanjem v vajino pomoč poda! Če mu ravno vse pomoč odreče, če je tudi gotov rop strašnih nevarnosti, mu vendar žarki božje milosti zasijejo v temno ječo, v samotne strašne puščave in v globočino morja; z zaupanjem v božjo previdnost terpečemu angelj miru na strani stoji, ki rane britkega serca manjša in hitro ozdravlja; on kaže s palmovo vejo v boljše življenje, v večnost, memo ktere vse zemeljske težave zginejo, in človek z gorečim zaupanjem, kakor bi bil na tem svetu že izveličanja veselje okusil, poprime roko nebeškega angelja, da bi se z njim tje povzdignil, kjer ni več ne terpljenja ne solz.

II.

V kolikoršne koli nezaslužene stiske so to nedolžno družino pripravile krivične zvi-

jačine, ostudno maščevanje, nečimerni samoprid, kar je sosebno Evstahija občutila; vendar bi bila še tolike težave s serčnostjo prestala, če bi bila le mogla z njimi stan svojih staršev kaj polajšati. Ali ona ni ničesar vedela ne o očetu, ne o bratu; da bi bil pa ta grad tudi njihna ječa, in da jih samo postranski zid tega velikega poslopja loči, si še mislila ni. Ravno tako nepokojna je bila zavoljo matere, ker ni mogla ničesar o njih zvedeti. Jezdici, ki so jo iskali, je sicer niso bili našli; ali pa ni mogla pozneje v povsod nastavljene zadrege preganjalcev pasti, kali? Popolnoma oslABLJENO, brez vse pomoči, z ranjeno nogo je Kamilo v gozdni samoti zapustila; ali jo je na čuden način Bog rešil, ali je žalosti poginila, in je njeno truplo jed divjih zverin postalo?

Kolikokrat se je Evstahija takemu žalostnemu domišljevanju udala, in v težavne dvombe zabredla, je sladko zadremala; v sanjah se je s svojimi ljubimi ljudmi v grajščini na reki Gariljani snidla, in svoje objemaje solze veselja točila; pa ko se je zbudila, videla je pričujoči grozni stan. Ko so se ji le vedno take sanje ponavljale, jih je Evstahija za navdajanje milosti in vsegamogočnosti Božje imela, vsak dan je z večim zaupanjem mislila, da bodo spolnjene in njeno serce se je umirilo.

Šest mescev je bilo minolo, kar jo je vsak dan trikrat termasti strežaj obiskoval, in ji slabo jedilo in vodo nosil. Kar besedice ni z njo pregovoril, in na vsako vprašanje je molčal.

Ena sama stvar jo je v tej žalostni samoti kratkočasila, in ta je bila pajek, ki je bil v Evstahijini ječi. Živalico je lepo privadila, jo krotko storila, in cele ure se je z njo razveseljevala. Pa še to nedolžno veselje ji ni bilo dolgo pripuščeno. Neki dan so ječe pregledovali. Tudi k Evstahiji nekaj za to namenjenih bričev pride. Ravno v razgovoru z pajkom so jo našli. Komaj eden pričujočih vglada živalico, kar jo že služabniku streti velí. Evstahija joka in prosi, ji pri življenji pustiti vsaj to malo stvar, katero ima, od vsih zapuščena, tako rada. Pa nobeden je ni poslušal, z izgovorom, hram mora snažen biti, je bil pajek stert. Evstahija je svoje solzne oči proč obernila, in zgubo te male živalice obžalovala, ktera ji je ne malo britkih ur v samoti osladila.

Sama je bila zdaj žalosti pripuščena, nobene tolažbe ni bilo več za njeno britko serce, kakor vesela misel na pomočnika v vseh potrebah, kateri tudi nje ni pustil dolgo neuslišane. Dvajset let stara, dobra in usmiljena ječarjeva hči je od svojega očeta dovoljenje

sprosila, ubogo, nesrečno Evstahijo v ječi večkrat obiskati, v kar ji je terdi mož po velikrat ponovljenih prošnjah vendar privolil. Milovanje, katero je koj pervikrat Evstahiji skazala, ji je britko žalost silno olajšalo. Oh, le takrat človek ve ceno dobrih, zvestih prijateljev čislati, kadar mu je od vseh ljudi odločenemu v terpljenji nedolžno zdihovati.

Po pogostem obiskovanji Lavrete — tako je bilo ječarjevi hčeri imé — se je Evstahijina žalost zmanjševala. Nevedoma je Evstahija še nekaj zlatov imela, ki jih je bila od svojih ljubih staršev, katerim je bilo znano, da je njeno nar večje veselje na skrivnem dobro delati, ob svojem petnajstem godu, ktereга praznovanje jim je bilo tako ogrenjeno, za vezilo dobila. Zdaj niso samo prijazni pogovori čas krajšali, temuč Evstahija si je po Lavreti tudi marsiktere lepe bukve, barve, šopke, in pripravo za nar lepša ženska dela kupila, v katerih rečeh je bila Evstahija zelo umetna; ali ni jej bilo zadosti samo sebi delati, ampak tudi serčno se je veselila Lavreto vsega tega naučiti, česar se je ta čudo rada učila. Ko se je Evstahija s svojo učenko pristojno razveseljevala in o zaupanju v Boga, o kreposti in neumerjočnosti pogovarjala, se je dušni stan le-tega, sicer dobrega, pa v veliki nevednosti in preprosto izrejenega dekleta,

sčasoma poblašil in zboljšal. Evstahija celó v ječi svojega nagnjenja, dobrote skazovati ni zatirala; Lavreta je marsikteri milodar skrivaj ubozim podala, kateri so z solzami hvaležnosti neznano dobrotnico blagoslovljali.

Štiri leta je Evstahija brez prostosti, od očeta, matere in brata ločena, v ječi zdihovala. Neki večer ob desetih so se duri Evstahijine ječe odperle. Klečé je molila; sveta pobožnost se je svetila na njenem obrazu, velike težave so jo obšle, in zavoljo neznanih britkih občutljejev je bila dalj po koncu ostala, kakor ji je bilo v navadi.

Zašemljen človek je notri stopil, kterega se je vstrašila. „Nič se ne bojite, ljuba Evstahija,“ jo zašemljenec ogovori, „k vam prijatelj pride, njemu zaupajte! Kmalu bode ura vaše rešitve bila, jaz sim baron Rikordam.“

„Rikordam?“ zavpije Evstahija, ter kvišku plane. „O blagi, dragi prijatelj! le hitro, kaj o mojih starših veste? ali še živé, in moj brat Frančišk? ali so moja mati rešena?“ „Le tiho, tiho! dobra Evstahija, veseljo zakrivajte, sicer se boste izdali, in moj sklep bo brez prida. Sovražnik vaše hiše jo je tako zvodil, da je bilo včeraj v zboru sklenjeno, vas Almarske vse na skrivnem pomoriti. To sem od nekega sodnika, svojega nar večega prijatelja zvedel, kateri mi je koj po obsodbi po-

vedal. Berž sem sklenil vas otéti, naj se zgodi, kar koli hoče, če mi tudi za življenje gre; kar nič žalega se vam vsem nima zgoditi.“

„O prijatelj v nesreči!“ je Evstahija rekla, in veselja trepetaje blagemu baronu na persi padla: „In moja mati, ali so odšli preganjanju trinoga?“ „Če sem ravno po vsi moči skerbno povpraševal, vendar nič nisem zvedel, pa gotovo so obvarovani, saj sovražnikom v rokah niso.“

„Vse, kar je k vašemu rešenju potrebnega, je napravljeno“, pravi na dalje baron. „Tudi vaš oče in brat v tem pohištvu sedita. Z božjo pomočjo, ktera nedolžnega nikoli ne zapusti, sem terdega ječarja omečil, mi njune ječi odpreti. Jaz sem že z vašim očetom in bratom govoril. Dva moža, na ktera se zanesem, bosta o polnoči po nju prišla in ju v bližnji gozd odpeljala, kjer bo na namenjenem kraji že vse za beg pripravljeno. Jaz pa, dobra Evstahija, vas sam rešit pridem. Ječarjeva hči, ktera v vas, kakor sama pravi, svetnico spoštuje, in nič serčneje memo vašega rešenja ne želi, mi je obljubila, ko je žalostni, vam odmenjeni stan zvedela, o polnoči vašo ječo odpreti, in vse po moji volji oskerbeti, naj se ji že godi, kakor hoče, so nje bosedes, da bo le moja dobra Evstahija oteta.“

„Blaga duša,“ je Evstahija djala, „kako bom v stanu ji to dobroto kdaj poverniti; ali dobrotljivi Bog, kateri mi je v mojih stiskah tolažbo in rešitev poslal, bo njeno hvalevredno delo poplačal, in jo po svojih angeljih varoval.“

Rikordam, ki so se mu pri teh besedah solze po licu vderle, ji dá nekaj ponošenih oblačil, rekoč: „Vzemite le-to obleko, v nji vas nihče ne bo poznal, bodite serčni, dobra Evstahija, le dve uri še, in bodete oteti. Zdaj imam pa še drugih opravkov, varni beg oskerbeti.“

Evstahija se je vesela svojega rešenja in bližajočega združenja s svojim očetom in bratom na kolena vergla, in njena duša je v nar pobožnejši molitvi puhtela k Bogu, očetu terpečih, in viru vsega dobrega.

Z britkim trepetom je polnoči pričakovala. Dvanajsta ura hije, blagi baron pred-njo stopi, Evstahiji velí za saboj hiteti, in otéta je bila.

Tiho in ne da bi ju kdo videl, sta hitela, v bližnji gozd, kamor sta imela tudi oče in brat priti. Že je bila kočija pripravljena, obvarovati te nesrečne. Pa komaj ste dve minuti minoli, že baron koj tam blizu vriš zasliši. Kdo bi si po baronovih naredbah ne mislil, da nista Almarski in Frančišk s spremljevav-

cema? Baron je sam šel v germovje, od koder je šum slišal; Evstahija je pri kočiji ostala.

Baron natihoma vpraša, če sta ona dva, in ravno tako tiho se mu odgovori, česar se ni malo ustrašil, češ, da je namenjena rešitev izdana, spodletela. Pobit k Evstahiji hití, jo naglo v kočijo dene, in ji strahoma pošepeta: „Le hitiva, dobra Evstahija! le podvizajva se.“

Kar je mogoče bilo, sta hitela, in ko je dan napočil, je Evstahija na baronovem obrazu nepokoj in strah zapazila. Dozdaj sta oba molčala, in Evstahija je milo djala: „Dragi, dobri prijatelj, zakaj tako hitite? kje sta moj oče in brat? oh meni se velika nesreča dozdeva, ali bo še dolgo časa hudobija čez nedolžnost kraljevala?“

Solze so se občutljivi Evstahiji po bledih licih vlile. Baron si je prizadeval, jo tolažiti, ter je rekel: „Nikar, pobožna Evstahija, me zdaj ne vprašajte, pred dvema dnevoma vam ne morem na nobeno vprašanje ugodno odgovoriti. S časom pa boste vse zvedeli, do takrat v Boga zaupajte, kateri vas je doslej tako čudno ohranil, vas bo tudi v prihodnje sovražnikov varoval.“

Dva dni po begu je baron v gostilnici, kjer sta malo obedovala, zvedel od tujcev, ki so tudi tam bili, da ga zasledujejo. Tega zvedeti še celo mislil ni. Sebe in Evstahijo vidi

v nar veči nevarnosti; pa možato se obnaša, ukaže si papirja, črnilo in pero prinesti, in zelo ganjen nekaj verstic napiše, potem papir skupaj zloži, ga zapečati in v žep vtakne.

Z Evstahijo naglo v kočijo sede, pa kar besedice ne spregovori, in berž ko moreta, odrineta. Tretji dan zvečer, ko sta v gost gozd prišla, se je baron pred zasledovanjem preganjalcev varnega mislil, ker sta bila daleč od ceste. Gozd je bil blizu ognjobjuvnega Vezuva. Kakor gosta megla se je valil dim iz njegovega razpora in ta razširjena temota ni bila pripravna britko serce polajšati.

Zeló zamišljen gre baron nekoliko od voza, vozniku pot pokazat, po kateri bo zdaj peljal. Komaj sto stopinj za saboj zagleda več jezdicev z orožjem in nič več ne dvomi, da so ga preganjalci res osledili. Bolj za Evstahijino rešitev, kot za svojo skerben, prestrašenega dekleta urno z voza vzdigne, ji nekaj zlatov v roko stisne, ter ji reče: „Bežite v nar večo goščavo, sicer sva oba zgubljena, preganjalci so nama za petami. Vzemite leto pisemce, ali prosim vas, da ga pred dvema letoma ne odpečatite; jaz moram naprej, naj bo kar koli hoče, da ste le vi obvarovani; dobrotljivi Bog vas tudi v tej divji puščavi ne bo zapustil, dobro se imejte.“ Ko je baron te besede izrekel, je v kočijo skočil in dalje bežal.

Evstahija se je komaj zavedla, in v vedno večo goščavo bežala. Zasopena je do griča prišla, na katerem je od slabosti na tla padla. Kmalu po tem zagleda kočijo, v kateri je bil baron. S kakošnim strahom je uboga Evstahija gledala, kako jezdici barona dohajajo, kočijo obstopajo, in ga morajo oberniti! Sirota hvaležna svojemu rešitelju je hotla nazaj iti, z blagim baronom revni stan deliti; pa kočija z jezdici vred je kot blisk spred njenih oči zginila, in od vsih zapuščenò Evstahijo je v le-ti samoti, iz ktere ji ni bila nobena pot znana, nar veči britkost obšla. Solnce je že vtonilo, v gozdu je morala prenočiti; verh tega je pa še njeno žalost strah tolovajev vekšal. Moliti ni mogla več, umolknila je pred Gospodom, kakor jagnje; pa toliko zdihljejev, toliko solz, ktere je v britkosti v nebesa pošiljala, sveta gorečnost, s ktero je po tolažbi hrepenela, je bila tudi molitev, ktera je hitro pripuhtela pred sedež božje milosti, ki vse preseže, in nič neuslišanega ne pusti.

III.

Dva žalostna dneva sta minola, njena pičla hrana, nekaj dateljnov in pomeranč, ktere ji je baron dal, je povžila, in Evstahija je bila še vedno blizo ognjenega Vezuva. Sklenila je

nekoliko dalje iti, pa pot, kateri bi iz te puščave peljal, iskaje, se je v mislih tako zgubila, da se je, kakor bi se bila iz sanj zbudila, vendar le v pustem samotnem kraju znajdla. Grozovitna tihota se je po celi naravi razširjala in Evstahijo je nar večja otožnost navdajala. Veseli dnevi, ktere je v očetovi hiši preživela, so ji bili živo pred očmi. Prihodnost ji je bila neznana in grozivna, ravno kot Vezuv, kateri je vse pokončati pretil. Vsa prestrašena in oslABLJENA je na kolena padla, serčno in ponižno molila, ter se je skrivnemu božjemu sklepu udala, potem pa zelo trudna sladko zaspala. Lepe sanje so ji vžito veselje njene nedolžne mladosti živo pred oči stavile; mislila si je, da je v maternem naročji, obdana od očeta in brata, ktera se ji prijazno smehljata. Pa joj! ko se je zbudila, se je prestrašila, ker se ji namesto njenih ljubih, ki jih je v sanjah videla, nič družega, kot pusti kraji prikažejo.

Sama od vsega sveta zapuščena, bi bila skoraj lakote poginila, nič si ni vedela pomagati, njena žalost je bila neizrekljiva. Tukaj se ji je, kakor vselej, dobrotljivi Bog, kateri tistih, ki nanj zaupajo, nikoli ne zapusti, po vsem svojem veličastvu razodel, in kmalu je blizu sebe lepo petje zaslišala, ktero ji je ganiło serce in napolnilo z lepimi občutljeji.

Urno je kvišku planila, in od sladkega upanja ganena tje hitela, kjer je petje slišala, ljudi iskat, kateri bi ji pomagali; kar je nagloma na prijetnem hribcu obstala, po katerem se je čreda ovac pasla. Ne more se popisati, kako se je zapuščena Evstahija tega razveselila. Kolika je bila pa še le njena radost, ko je po tem ugledala belo oblečeno deklico svoje starosti, ki je brez skerbi pod drevesom sedé pela. Dvoje jagnjet je z rudečimi trakovi okolo vratu pohlevno pred njo stalo, in kruh iz nje rok zobalo.

Ker je bila poprej od vseh zapuščena Evstahija zdaj nenadoma zopet k ljudem prišla, je trepetaje hitela prestrašeno deklico kakor dobrega angelja objet, ter jo je prosila prenočišča in pomoči v svoji nesreči. Pavlina, tako je bilo prijazni ovčarici imé, ji je, ker ji je usmiljenje njenih starišev do ubogih znano bilo, oboje obljubila, in jo prosila, naj se za zdaj z dateljni in mlekom okrepča. Evstahija je bila svojo majhno hrano že pred pojedla, torej že celi dan brez jedi; željno je podeljeni dar vzela, jo je za roko primši zahvalila, in velika solza se ji je po bledem licu vlila. Oh, kakó ji je dišalo, jo poživilo in okrepčalo! „Dobri otrok,“ reče Evstahija, ko se je poživila, to delo ljubezni ti bo povernil ta, kateri je rekel: „Resnično vam povem, kar ste sto-

rili kteremu teh mojih nar manjših bratov, ste meni storili!“

„O nikar ne govori o plačilu, sirota,“ ji odgovori mlada ovčarica, „ali je še kaj večjega veselja, kakor dobroto skazovati, in z nesrečnimi deliti, kar nam ljubi Bog dá; ali mar nismo mi kristjani, kterih nar večí zapoved je ljubezen, takó delati dolžni? O ljuba dekle, kadar boš moje dobre stariše poznala, me ne boš z nezasluženo hvalo osramotovala. Videla boš potem, kako so priljudni, ljubeznjivi in dobri! kakor svojo hčerko te bodo sprejeli, kruha pa imamo tudi zate dovolj. Le dobre volje bodi, nebeški oče bo vse prav naredil.“

„Amen,“ pravi Evstahija vsa ginjena, „njegova pota so čudna, in vsa njegova dela ljubezen!“

Ko ste se tako bogaboječe pogovarjali, in kakor sestre soznanili, je šlo solnce za gore, in njegovi zlati žarki so le še obsevali dimnati, kviško moleči Vezuv, mogočno pričo vsegamogočnega stvarnika. Pavlina je Evstahijo objela, in jo za njeno ime poprašala, ter se je veselila, da ji je ljubi Bog tako dobro sestro podaril; ko je pa bila čredo skup pri gnala, ste z Evstahijo domu šli.

Pred vasjo je bil gozdek in lep travnik. Tukaj je Pavlina nar lepših cvetic v svoj predpas natergala, potem v gozdek z Evsta-

hijo šla, in na gomili, na kateri sta bila cipresa in križec vsajena obstavši, jo je v tihi molitvi in z žalostnimi pogledi z cveticami potresla.

Evstahiji se začno solze iz oči utrinjati, Pavlino pobara, kaj to pomeni, in ona ji je vsa ganjena takole pripovedovala:

„Pred nekimi leti,“ ji pravi, „je v našo vas prišla žena, ktere nihče ni poznal. V naši hiši poprosi, in moji stariši jo prijazno sprejmejo. Nekaj ljubeznjivega je bilo v njenem obrazu, kar jo je vsem ljudem zelo prikupovalo; da je pa bilo njeno serce polno britkosti in žalosti, se je dobro poznalo; zraven tega je bila tako krotka, ponižna in božjim naredbam udana, da jo je moral vsak iz celega serca spoštovati. Večkrat nam je rekla, da je zelo nesrečna.“

Pri teh besedah so Evstahiji solze v očeh zaigrale, živo si je stan svoje preljube matere mislila, pa s tem se je tolažila, da je pač le-ta nesrečna žena bila kakšna druga; Pavlina po Evstahijinem joku zaderžana zopet prične dalje pripovedovati:

„Vsa vas,“ je djala Pavlina, „je to ženo zastran njene skrivne britkosti in čednosti častila in ljubila. Bolj na tanko vzroka njene žalosti ni bilo mogoče izvedeti; molčeča je bila, čeravno je večkrat spomnila svojega po nedolžnem prestanega terpljenja, brez še nar

manjše dozdeve do tistih, kateri so bili tega krivi; samo to vem, da je večkrat v gozdiču klečé zeló objokana molila, in med molitvijo imena Almarski, Evstahija, Kamila in Frančišk izrekovala, in ker je tebi tudi tako imé, te zavoljo tega še raji imam.“

Tukaj je Evstahija na glas zavpila, ter je besedo „mati!“ žalostna in pobita izrekla.

Pavlina se je prestrašila, ko je Evstahijo v nar večjih težavah videla. „Kaj ti je, ljuba Evstahija?“ jo skerbno popraša, in Evstahija ji skoraj na pol mrtva pade v naročje. Po tem se nekoliko razvedri, spregleda, ter počasi reče: „Ali je mrtva? o hitro povej, ali je mrtva?“ jo zopet vpraša, ter se Pavline oklene. „Ona živi,“ je zeló prepadena Pavlina djala, ker je mislila, da Evstahija potem več ne bo omamljena, kar se je res koj spolnilo.

„Ona živi,“ je Evstahija z velikim veseljem zavpila. Pavlina previdi, da ta zmota dolgo časa ne more trajati, in da bi potem ubogi siroti še bolj škodovati utegnila, jo na persi pritisne, ter ji reče: „Res, ona živi, ljuba sestra, gori v nebesih; samo njeno truplo je mrtvo, in pod to gomilo pokopano. Tukaj je reva želela pokopana biti. Lansko leto je v Bogu zaspala. S solznimi očmi smo njeno željo spolnili, in jo na pokopališči romarjev zagrebli; vsa vas jo je spremila, ker so jo

vsi zastran njene bogaboječnosti in ljubezni do bližnjega kakor svetnico častili. Moj brat, kateri jo je tudi kakor svojo mater ljubil, je cipreso na grob vsadil, jaz pa včasih rožice nanj potresam z britkim spominom dobre nesrečne žene, kateri hvalo vem, da zdaj dobrotljivega Boga bolj spoznam in ljubim.

Vsa obupana in z ranjenim srcem je Evstahija v vas gredé ob Pavlinini roki omagovala. Pavlinini stariši, ki so po svoji hčeri zvedeli, kako je ta nesrečnica po božjem modrem naklonu k nji prišla, jo prijazno sprejmó; pa Evstahijino serce je še vedno žalost čutilo. Popolnoma oslABLJENO in stermo gledajočo so na stol posadili. Pavlina, ktera je z njo britkosti delila, jo skuša potolažiti, ker misli, da ni vsega, kar ji je doslej pripovedovala, prav razumela. „Glej, ljuba Evstahija!“ ji je rekla, „tukaj je podoba nesrečne žene, ktere truplo je v gozdičku pokopano. V spomin mi jo je dala, in jaz sem jo kakor svetinjo hranila.“ Ali nedolžna Pavlina ni slutila, kakošni nasledki bodo iz tega nastali. Z nar večjo žalostjo je Evstahija, ki je podobo ugledala, vzdihnila: „Milostljivi Bog! pomagaj mi, sveta Devica, nikar me ne zapusti! to je podoba moje priserčne, nesrečne matere;“ po tem je smertno omedlela, in le v časih se je

po velikem prizadevanji vseh pričujočih v novo terpljenje zavedla.

Pavlini in njenim staršem se je reva smilila. V majhni hišici so ji čumnato odkazali, ter so bili prav ljubeznjivi in prijazni z njo; Pavlina pa jo je kakor sestro objela, in nič ni opustila, s čimer koli ji je bilo moč njeno žalost zmanjšati, in jo, če ravno ne prav razveseliti, vsaj nekoliko potolažiti.

Ali zastonj so se tudi dobri, od cele so- seske zastran uljudnosti čislani in ljubljeni ljudje trudili. Evstahija je sicer skerbno ljubezen z iskreno hvaležnostjo povračevala, in tudi, kar koli je mogoče bilo, drugim svojo žalost prikrivala, ali v njenem sercu je jela hujša britkost glodati. Njena žalost je vsaki dan hujša prihajala; pa vendar njena skušnja še ni bila dokončana, kelih terpljenja še ni bil izpit, zadnje nar britkejše kaplje so bile ubogi terpinki še okusiti.

Nek lep popoldan je šla Pavlina na tisti hribček, kjer se je z Evstahijo seznanila. Revna sirota jo je spremila. Nazaj grede ste tudi obiskali gomilo ranjce matere. Evstahija jo je z cvetlicami potresla, in tako milo jokala, da jo je Pavlina komaj domu spravila. Ko ste dekleti tiho in zamišljeni proti vasi šli, je za njima urno deček priskakljal, in ji vprašal,

če niste kaj zgubili? Papir jima je pokazal, kateri je bil kakor pismo zložen.

Evstahija je papir komaj ugledala, že ga je za tisto pismo spoznala, katero ji je bil Rikordam od nje slovo jemaje dal, in jo tudi opomnil, ga pred dvema letoma ne odpreti. Rikordamovo željo bi bila spolnila, pred dvema letoma bi ne bila pisma odpečatila, pa ker ji je deček že odpečatenega dal, je v njem te besede zagledala: „Utolažite se nad grozno veliko zgubo, v boljšem življenji se bodete zopet z njima snidli.“

Evstahija se ni mogla premagovati, da bi ne brala dalje, in komaj nekoliko verstic pregleda, žalostno vzdihne: „O moj Bog!“ in in že v omedlevci pri nogah svoje prijateljice leži. V pismu je bilo zapisano:

„Pobožna, zraven pa nesrečna Evstahija! Le-te verstice vam bodo strašno zgodbo oznanile, zato vas prosim, nikar ne obupajte, raji v Boga svoje zaupanje stavite, kateri vse vlada, in je nar boljši tolažnik nedolžno terpečim. Vaš oča in brat več ne živita, v boljše življenje sta se preselila. Možje nju rešit poslani, so bili izdani, in so zbežali, vaš oča in brat sta bila pri tej priliki v ječi ob glavo djana. Obžalujem in objokujem nesrečna, ki sta bila meni kakor vam tako zelo pri sercu. Potolažite se nad grozovito zgubo, v boljšem živ-

ljenji se bodete, dobra Evstahija, zopet z njima snidli. Vaš varuh naj bo vedno nedolžnost in čednost, tako vas Bog ne bo zapustil.

Rikordam.“

Ko je Evstahija slabosti omedlela, je Pavlina naglo v vas tekla; vso zasapnjeno je kmalu brat srečal, in ona ga je molčé saboj vlekla na mesto, kjer je nesrečnica še vedno kakor mertva ležala. Pavlinin brat jo je v naročje vzel, in jo ves truden domu prinesel, potem pa v bližnjo vas po slovečega vrača hitel, ter ga Evstahiji pripeljal.

Umni in priljudni vrač je Evstahijo zopet oživil. Ali, ker se je bila nagloma tako zelo prestrašila, in se vsa pretresla, je njeno mlado truplo kerč viti jel, in blago Evstahijo tako neznanost storil, da je bila bolj merliču, kakor živemu podobna, tudi njena sicer tako ljubeznjiva postava je vsa minola.

Pa ne samo njen život, ampak tudi njeni občutki so bili razdjani. Brezumnost nastopi le kmalu namesto njene dozdanje otožnosti, in še tako umni zdravnik z vso svojo učenostjo je ni mogel zdaj ozdraviti; zakaj Evstahija je perve dni zelo divjala, in skerčene roké proti nebu vzdigovala. „Oče! mati! Frančišk!“ je bilo vse, kar je prvi dan s strašnim glasom zgovarjala. Drugi dan so

se ji, kakor divji, oči bliskale, in besedice ni spregovorila; roke je sklepala, zeló zdihovala, in vsem, ki so jo videli, se je grozno smilila.

Še le tretje jutro je terdno zaspala, in ko je dve uri počivala, nategoma zavpije: „Frančišk! Frančišk! moj ljubi brat, jaz sim Evstahija“ — in ko malo omolkne, zopet z milim glasom prične klicati — „Oh Gospod Jezus! pristopi mu, na morišče ga vlečejo! — — Stoj rabelj! stoj! Nikar ne umori dobrega očeta! — Joj, vaša glava, ljubi oče! Vaša častitljiva glava je padla! — Mati! dobra mati! vstanite iz groba! Brat in oča vas objokujeta; po lici jima kri otrite, obvežite jima krvave rane. — O Bog! o Bog! vse je zgubljeno; na vekomaj zgubljeno!“ Potem vsa oslABLJENA nekoliko zadremlje; lepe sanje jo razveselé, natihoma pravi: „Glejte! glejte! duhove ranjcih! ali jih vidite? — Za roke se peljejo — molijo — jokajo — objemajo se! — O vi izvoljeni, ali nič več svoje Evstahije ne poznate? O vzemite me k sebi! — Oh minolo je, preč je, vse je preč!“ S temi besedami popolno zamaži, in nekaj časa mirno spi. Ta strašni stan je cel teden terpel, osmi dan je pa že mirneja postajala; lepše in bolj tiho kakor poprej je govorila, včasih se ji je govorjenje tudi bolj vezalo; po tem je Pavlino objela in milo jokala. Večkrat, ko se ji glava

bolj zjasni, s tako močjo, serčnostjo in po-
božnostjo moli, da vsi pričujoči brezvoljno z
njo na kolena popadajo, od Boga pomoči ne-
dolžno terpeči revi prosijo; tudi je bila po teh
bogaboječih občutljajih za več dni z nebeškim
mirom napolnjena.

Vsa soseska je dobro Evstahijo milovala.
Sploh so jo le nesrečnega dekleta imenovali
in so se prijazno in ljubeznjivo do nje obna-
šali. Še pri tacih rečeh silno nemarljiva in
samopašna mladost se je je molče ogibala,
nesrečno Evstahijo spoštovala in se je spo-
dobno proti nji vêdla.

Skoraj nobeden dan ni minol, kar se je
Evstahiji zboljšalo, da bi je Pavlina ali pa
njen brat ne bila k materinemu grobu spre-
mila, če ravno se ji je tukaj bolezen ponovila,
vendar nikakor je ni bilo od tega odverniti.
Vse karkoli le otročja ljubezen imenovati, ob-
ljubiti in storiti more, je na materinem grobu,
kjer si je mater pričujočo mislila, obljubila.
Samo včasih se je po izrekih: „Ubogo, ubogo
serce, še vedno tolčeš?“ — zdelo, da občuti
svoj nesrečni stan. Nekterikrat je tudi z
otročjem zaupanjem zelo zamišljena z ljubim
Zveličarjem ali s svojim svetim angeljem go-
vorila, iz česar se je lahko razvidelo, kakošno
svetost v življenji je bila dosegla in kako
terdna je bila njena vera.

Kamilina podoba je bila sicer Pavlini drag spomin, pa ker jo je Evstahija prav lepo, kakor dobra hči prosila, ji jo je Pavlina pre-pustila. Vsa srečna, svoje nepozabljive matere podobo imeti, jo je žalostno k sercu pritisnila, hvaležno poljubila, in odslej vedno na persih nosila. Po več ur se je nesrečna hči nad podobo svoje predrage matere razveseljevala, in to ji je še skoraj nar bolj polajševalo žalostni stan.

Tako je leto minolo, in Evstahijini sicer veliki napadi so se v mirno brezumnost spremenili; ko je pa leto preteklo, bolezen huje prihaja in je še bolj nevarna. Njena doslejna krotkost se je kmalu zgubila, vsak dan je bila nepokojniša, in velika žalost jo je obšla. Zdaj je le po malem govorila, in skerbno samote iskala.

Neko lepo pomladansko jutro zapusti vas, kakor od nevidne moči navdana, ne da bi jo kdo videl, in zelo zamišljena le naprej gre. Pavlina, njen brat in starši se zelo prestrašijo, kadar nesrečnega dekleta pogreše. Perva dva urno prehodita vse kraje ktere je Evstahija sicer obiskovala, pa zastonj, nikjer je ne dobita. Ravno taka se Pavlininim staršem godí po vsi vasi je iščejo, in po nji vprašujejo, pa nič ne izvedó.

Strahoma se jim dozdeva, da je vsa zmešana reva do prepada Vezuva zlezla, kar je že pred več časom pred bila sklenila, zdaj pa spolnila. Pavlina tedaj in njen brat z drugimi mladenči iz vasi naglo verh gore po več potih hite, jo nevarnosti, ktere je gori čakajo, obvarovati. Ko so vsi razkropljeni večkrat, kakor so se bili pogovorili, eden drugemu na rog zatrobili, in ko so na tiste strašne kraje došli, na kterih se osledí grozovitnost vse končavnega ognja, jih več izmed njih zgubljeno vidi na skali omedleno nekoliko pred saboj ležati; tudi tri lepo oblečene možé zagledajo, kateri si prizadevajo, mertvo oživiti; pa zastonj so bili vsi pripomočki, ktere so pri rokah imeli.

Kako se prestrašena Pavlina zavzame, ko se eden gospodov Evstahijinega očeta, drugi pa brata imenuje. Revo nalahkoma, in kar je mogoče lepo v hišico nesejo, kjer se kmalu po združenih pomoči in veliki skerbi spet zavé.

IV.

Nespravni sovražnik in preganjalec Almarske rodovine, kteri je v svojem sercu jezo in maščevanje do smerti prisegel, ni bil s tem zadovoljen, po krivičnih izrekih in pri-

čevanji na videz podkupljenih hudodelnikov, hišni mir nedolžnih kaliti, jih ločiti, in v ječo pometati, ampak tudi pričeto pravdo, ki je bila hinavcu pripuščena, je po krivici tako zasukal, da jo je zmoteni knez po zvitem pričevanji hudobneža, češ k miru dežele poterdil, in smertno obsodbo nesrečnih podpisal, ktera se ima po prizanesljivosti tihoma zgoditi. Še vemo, da si je Rikordam, skušeni prijatelj Almarskega zopet prizadeval, sebi drage jetnike po begu rešiti, pa samo Evstahijo je srečno otel; očetovo in bratovo rešenje je majhna prigodba zadržala, in Rikordam je že gotovo smert svojih prijteljev objokoval, ko se je nad njimi božja vsegamogočnost poveljčala.

Hudobnež je tisti dan, ko je kneza za podpis obsodbe Almarske rodovine ogoljufal, ker ni mogel dosti hiteti, obsojenje, berž ko pred, po kom izmed svojih k vsaki službi pripravljenem zavoljo naglega spolnjenja poslati, zvečer na svojo graščino ne daleč od ondod jezdil. S peklenkim veseljem vidi zdaj svoje tako drago kupljeno maščevanje se spolnovati, po čimer je njegovo serce že toliko časa hrepenelo; premišljuje, koliko se bo njegovo premoženje zdaj pomnožilo, in na knezovo milost se zanašaje, za prihodnost prederzne naklepe dela, kar mu vso glavo zmeša. Nič ga ne moti v prijetni večerni tihoti in

na samotnem potu, ki si ga v svojem napačnem premišljevanji zbere, tudi samo dva konjska hlapca precej daleč za njim gresta. Pri ovinku v gozdu se nagloma konj splaši, se kvišku spenja, sem ter tje skače in na noben način ga ne more dalji spraviti. Prestrašen okoli sebe gleda, zakaj da je zdaj izučeni konj tako boječ, in komaj dvajset stopinj pred saboj, ko ga svit lune moti, vidi dve strašni moški postavi, ktere misli da sta Almarski in Frančišk vklenjena.

Od straha mu lasje kvišku stopijo, in zastonj si misli, da je prikazen samo zmota njegove zmešane glave. Pa tudi konj ostermi, in zmirom nazaj stopa, da do brezdna pride, z zadnjima nogama vanj pade, se z jezdicem vred preverne, po tem pa urno kvišku plane, z nesrečnim grofom, kateri na ostrogu v levem stremenu obvisi, vprek zdirja, ter ga po germovju in skalovju vleče. Prepozno sta službnika, ktera sta zadaj jezdila, nesrečo svojega gospoda zagledala; in ko sta potem svoje konje spodbodla in ga dohitela, je bil že grof od podkev, germovja in kamenja zelo obtolčen, po vsem životu kervav in se ni nič zavedel. Nič ni bilo tukaj prevdarjati; ko je eden berž v bližnjo vas po nosilnico in po dva mezga hitel, ga je oni, kateri je bil vrač — kar je bilo med rodovino imenitnih hiš

takrat v navadi — z merzlo vodo spiral, in od vseh strani tekočo kri vstavljaj, ker takrat ni bilo mogoče od vseh ran preiskati. Gotovo so hude in še vedno večje bolečine pripravile grofa k zavednosti, in ko je služabnik mezga z nosilnico prignal, je grof želel prej ko je mogoče, v stolno mesto prenešen biti; in tudi sam, čeravno je vsled tega neznane bolečine čutil, je priganjal, da naj hitrejše gredó, kakor bi se bil bal, da bi več živ v svoje poslopje ne prišel. Tudi je na njegovo povelje služabnik naprej hitel, duhovna in dva soúda skrivnega sveta povabit. — Še le na smertni postelji se mu je britko spoznanje vsililo, da so čast, bogatstvo in mogočnost tega sveta nečimurnosti, in da onkraj groba samo storjena dobra dela veljajo.

Ta strašna zgodba se je po vsem stolnem mestu že razglasila, ceste so bile polne ljudi, kateri so želeli prevzetnega hinavca, s smertjo se borečega videti.

Niti žalosti niti milovanja ni bilo med množino, vse je molčalo, samo tu in tam je kdo pošeptal: „Božja pravica ne odjenja! — serd božji je grešnika dohitel“ — „mera njegovih hudodelstev je polna“ — „tudi prizanašba Večnega ima svoj konec“ — in take govornice, ktere je zavoljo neznane tihote, tudi nesrečni hudobnež lahko slišal, so mu kakor

meč že brez tega žalostno serce predirale. Ko je bil v poslopje prenešen, ni pustil nič bolj na tanko ran preiskovati, poklical je samo duhovna in skrivna kneška svètnika, ktera sta povabljena že v stranski sobi čakala. Komaj so vstopili, se je vsih svojih pregreh javno obtožil, ter se krivega spoznal, da bo danes okolo polnoči po lažnjivih tožbah in krivičnem spričevanji Almarski s svojo rodovino umorjen, ter je prosil skrivna svètnika, priči svoje obtožbe, naglo k knezu iti, da naj sodbo prekličè. Nič časa ni bilo zgubljeni, zakaj do grada, na katerem je bila nedolžna rodovina zaperta, je bilo dvanajst laških milj od stolnega mesta, takrat je pa že okolo sedme ure zvečer bilo. Ker se je tako mudilo, so se bali vsi pričujoči, kateri so to slišali, da bi krivična obsodba prepozno ne bila preklicana. Eden skrivnih svetovalcev je šel knezu povedati, kar je zvedel, grofov hlapec je moral na ukaz drugega skrivnega svetovalca urno naprej jahat, po vseh postajah pripravljat konje jezdecu, kateri je moral z novim poveljem do poglavarja hiteti, da naj smertno obsodbo do novega ukaza odloži.

Če je bilo ravno povelje z veliko previdnostjo dano, in na tanko spolnovano, bi bil le jezdec prepozno došel, ako bi ne bila Evstahija pobegnila, in skušnja, Almarskega in

Frančiška oteti, spodletela, in tako poglavarja in majhno stražo v gradu zeló prestrašila. Po skrivnem ukazu bi bil imel poglavar nar pred Evstahijo, potem brata in slednjič očeta umoriti, da bi bil strahovito smert kolikor moč britko občutil. Ubežna Evstahija še ni mogla daleč biti, zato so jo povsod zasledovali, ker so menili jo zopet v roke dobiti. Le nekaj lovcev jo je zasledilo, pa so pravi sled večkrat zgubili in zopet dobili, in tako so še le tretji dan barona Rikordama kočijo došli, ko je ta, podučen, da ga zasledujejo, revno Evstahijo že z voza spravil, kar je bilo že popred povedano. V naglici je pozabljivši culico ženskega oblačila in perila v kočiji pustila, in to je spričevalo jezdicem, kateri so se dalje iskati naveličali, da je baron bega kriv, ter so ga zovoljo tega brž v grad nazaj peljali.

Med tem se je vse premenilo. Rikordam je bil od knezovega poslanstva spodobno sprejet, ter je precej zvedel, da njegov stari prijatelj, ktereга si je že mertvega mislil, in njegov sin še živita, in da zdaj Almarski bolan, pa ne več v ječi, v gradu leží. Ne da bi se bil mudil, mu vse na tanko razložiti, je v njegov hram hitel, in je po čudežu zopet najdenega prijatelja objel. Ko so se veselja osupnjeni zopet umirili, sta Almarski in Frančišk z enim glasom vzkliknila: „In Evstahija?

kje je?“ Da je Kamila s svojo hčerjo pobegnila in zginila, da je bila Evstahija na ravno tem gradu zaperta, in da se jim je v stolnem mestu vse v dobro obernilo, o tem so ju že poprej, ko nista bila več v ječi, podučili knezovi poslanci. Žalosti poln je Rikordam pripovedoval, kar se je, ko je z Evstahijo pobegnil, prigodilo, in nič ni zakrival, da jo je preganjalce ugledavši pregovoril v goščavi rešenja iskati. „Božja vsegamogočnost jo bode varovala“ — je Almarski čez nekaj časa djal — „njegovo očetovo oko povsod čuje; prevelika bi bila ta nagla sreča. Njegova milost nas še vse lahko združi. Četudi naša sreča popolnoma ni, naj nikar ne manjša serčne hvaležnosti, ki smo jo njegovemu nad nami razodetemu varstvu dolžni!“

V strašnem terpljenji, ktero je ne samo od velikih telesnih bolečin, ampak tudi od očitanja nagloma vzbujene vesti izviral, je grof Čibolin, Almarskega prejšnji preganjalec, doživel tretje jutro po svojem strašnem padcu; na njegovo povelje umorjeni so se mu s keravimi glavami pod pazduho vedno pred oči stavili in mu žugali. Še le po tem, ko je jezdec z poglavarjevimi poročili in z gotovo resnico, da nobeden obsojenih ni bil umorjen, nazaj prišel, se je silna teža od njegovega nepokojnega serca odvalila in se je ves umiril.

Tako je svojim okoli smertne postelje zbranim otrokom in sorodnikom prigodbo tistega večera pripovedoval, kako se mu je konj splašil, in kako je on po nesrečnem padcu svoj grozovitni pregrešek spoznal, od vsegamogočnosti božje v rešenje nedolžnih, in v svoje lastno spreobnjenje storjen čudež.

Če ravno se mi nič ne pomišljujemo, mladim bralcem in bralkam obstati, da je bila prikazen resnična, pa vendar ni bila čudež. Ker sta namreč dva tihotapca, ktera sta se pri svojih prepovedanih delih, praznoverne mitarje ostrašiti, marsikaj prekanjenih in prederznih pripomočkov posluževala, od daleč konja dirjati slišala, sta svoje blago naglo v germovje vergla, v svoji neznani obleki na videz z verigami obložena, kot strašni prikazni ob kraji ceste mu žugaje se vstopila, da je grof menil, da sta oče in sin, ker mu je bila že tako danes celi dan Almarska rodovina v mislih. Vendar pa moramo, če se ravno kaj tacega lahko zgodi, nezapopadljiva pota previdnosti božje spoznati, in častiti modrega vladarja, kateri vsacega človeka stan vodi, po svoji nar svetejši volji, in svojih, če tudi našim slabim očem prikritih, pa zmirom visocih namenih.

Zakaj je li grof ravno ob ti uri jezdil? Čemu ovinek v gozdu — prikazen, ktero si

je mislil — čemu se je konj splašil, ušel, grofa vergel — in čemu vsega tega služabnika tako dolgo nista zagledala? Čemu Evstahija srečno pobegne? — da brat in oče nista po povelji o polnoči umorjena, če je ravno jadernik, da si tako hiter, še le ob eni, celo uro prepozno prišel, in obsodbo k smerti preklical? Samo kratkoumni človek v svoji slepi, ošabni modrosti take zgodbe imenuje primer, srečen izhod okoliščin; pravi kristjan pa ves udan in ponižen, moli in spozna čudno vladstvo stvarnika, brez čegar pripuščenja še las z glave in vrabec s strehe ne pade.

V.

Kakor nevarna in škodljiva bi bila lahko Evstahiji hitra prememba otožnosti v nar večje veselje, tako ji je bila koristna; kakor hitro se je iz omedlevice zavedela, je spoznala, da je ne motijo sanje, ampak da zares v naročji še živega očeta in brata počiva, in njena, poprej tako zmešana glava je nagloma ozdravela. Po tem so eden družega z vpraševanji in odgovori obsipali, in ko so oboji nekoliko prašati prejenjali, je Almarski pripovedoval svoje rešenje, kako je na grajščino ob Gariljani prišel, od kodar bi se bil rad na pot podal,

Kamilo in Evstahijo iskat, ko bi ga ne bila huda bolezen zadrževala, in da bolnemu nič drugega storiti ni bilo mogoče, kot svoje drage zgubljene po nar bolj branih novinah vabiti, in popraševati, kje bi se dobili. Pa kako bi bile novine v odločeno samoto priti zamogle, in kako bi bilo moglo njih branje Evstahijo veseliti, ker se je bila že vsemu upanju tega sveta odpovedala. Ko se je spomlad pričela, je tudi Almarski ozdravel, in potem se sam s svojim sinom, ki ga je v bolezni zvesto oskerboval, na pot podal, preiskovat tiste kraje, kjer se je bil Rikordam od Evstahije ločil, kakor mu je sam povedal. Strašni goreči Vezuv je njega in Frančiška na svoj razpor vabil, drugo je pa že našim mladim bralkam znano. Baron Rikordam, skušen prijatelj te rodovine, je moral po knezovi volji službo grofa Čibolina nastopiti, in kakor je tudi pri-serčno želel svoje prijatelje spremljevati, moral se je večim dolžnostim udati.

Ko sta si Almarski in Frančišk pripovedovala, da imata upanje, kmalu tako srečna biti, tudi Kamilo najti, se Evstahija ni mogla joka zderžati, ljube matere podobo, ki jo je bila od Pavline dobila, pokazati, ter očeta in brata poprašati, če jo Kamilino spoznata? „Kaj pa da,“ oba rečeta; „vendar je,“ pristavi Almarski „še v svoji poprejšnji mladosti, predno

je bila omožena, izobražena, pozneje so vse v drugačni noši narejene, pa se tudi ne vem spomniti, da bi bil to kdaj pri vajni materi videl.“ Ravno taka je tudi s Frančiškom in Evstahijo bila. Ta je svoje zgodbe od tistega časa, ko je bila od očetove hiše odpeljana, pripovedovala, kako se je po nesreči od preljube matere zgubila, in pozneje iz grada z Rikordamovo pomočjo pobegnila, po tem v pustem kraju se mudila, zadnjič pa zopet v nevarnosti bila, svojim preganjalcem v roke priti, dokler ni tega prijaznega pribežališča našla, čigar pošteni ljudje so jo bili dobrovoljno sprejeli, in prizanesljivo z njo ravnali. Jokaje spomni tudi pokopališča, kjer zemeljski ostanki njene ljube matere trohné, kakor je zavoljo podobe mislila. Almarski in Frančišk sta se pri teh besedah prestrašila, vendar pa kmalu po mirnem prevdanku se boljšega prepričala. Zdaj sta Pavlino in njene starše prav na tanko izpraševala po vseh okoliščinah žene, katera je pri njih umerla; ali vse, kar so razun nam že znanih okoliščin povedali, je Kamilo le tako poverhno zadevalo, da bi bila strah in up v nju persih enaka, ako bi ne bile pogoste Evstahijine sanje, ktere so se že nekoliko spolnovale, in očetovi in bratovi občutljeji slednjič strahu premagovali, in tako up podpirali.

Almarski je poslal, po svojo kočijo, katero je na Vezuv gredé v bližnji vasi pustil, in je tisti celi dan pri Evstahijinih dobrotnikih ostal, jim kmečko gostarijo napravil, jih z veliko hvaležnostjo bogato obdaril, jim svoj napis dal, in jim tudi dovolil, v sili pri njem pomoči iskati, in mu večkrat kaj poročati. Drugo jutro so se vsi ginjeni, in eden drugemu hvaležni ločili, ko so še poprej za mirni počitek v tistem grobu pokopane po kristjanski dolžnosti molili, in nekaj svetih maš plačali.

Almarski je sklenil ne naravnost na svojo grajščino ob Gariljani, temuč skozi stolno mesto iti, da je staremu prijatelju Rikordamu, dragemu in zvestemu varhu Evstahije, najdeno hči pokazal; zato so morali po drugem potu, in ne po tem, po katerem so prišli, nazaj iti, tudi so morali Evstahijo preobleči, ker je bila zdaj po kmečko napravljena. Sklenili so tedaj v bližnjem Neapeljnu se nekaj dni pomuditi, in tukaj se z vsim potrebnim oskerbeti, kar jim v tako velikem mestu ni bilo težavno. Vse imenitosti, zunaj nekaj cerkva tega slovečega mesta, niso imele nič mikavnega za-nje, ker jih je le nepokojno hrepenenje iz silnega šuma in prevelike derhali dalje gnalo.

Prav lepo jutro v nedeljo, kakoršnega se samo ti prijetni kraji veselé, zeló zgodaj so iz Neapeljna šli. Zdaj se jim je sicer tako

strašni Vezuv od veliko prijetniše strani kazal, pod njem je mnogo vasi in mnogo vinogradov, v katerih raste predobro vino, kteremu Kristusove solze pravijo. Cela truma lepih ptičev je stvarniku hvalne pesmi prepevala, in iz vseh zvonikov so zvonovi opominjevali ljudi častiti nar večje Bitje. Tudi serca naših popotnih so bila polna pobožnosti, ki so se skozi vas peljali, ko je ravno, k božji službi zvonilo; vsi so z voza šli, Gospodu Bogu priserčno molitev vere, upanja in ljubezni z združeno sosesko opraviti. Umirjenega in pokojnega serca so po dokončani daritvi svete maše vstali in dalje šli. Še mislili niso, kakošna sreča se jim bo še danes po skrivnih sklepih božje previdnosti prigodila.

Ko so zopet štiri ure dalje šli, jih je poldanska vročina, ki je vedno huja postajala, in ker so konji že tudi utrudeni bili, primorala, v kerčmi nekoliko obedovati. Pol ure po tem pridejo do kerčme, ktera je memo drugih snažneja in večja bila, tudi vidijo koj dosti gostov v nji, kateri so se jim domači zdeli. Ko iz kočije stopijo, jih zelo prijazno sprejmejo, in zgovorni, radovedni kerčmar jih koj vpraša, če tudi k sveti Uršuli pojdejo o današnjem prazniku, ki ga v samostanu obhajajo, novo slovečo pevkinjo poslušat.

Ko je Almarski dalje vpraševal, je zvedel, da je že nekaj let, kar je imenitna gospa, ktere ne poznajo bolj na tanko, o kateri pa zavoljo njé velike žalosti mislijo, da mora zeló nesrečna biti, varstva in strehe iskala in dobila. „Kar nič niso vedeli,“ dalje krčmar pripoveduje, „kako lepo in ginljivo le-tá gospa peti zná, dokler ni po smerti samostanske pevke peti začela, da bi se samostanu nekoliko hvaležno skazala. Kakor hitro so njeni prijetni glas zaslišali, častitljiva opatinja ni jenjala, tujko prositi, vsaj o velicih godeh službo božjo s svojim petjem poveličevati; in ob velicih praznikih ljudje od vsih strani k sveti Uršuli prideró, kjer se jim, kakor pravijo, koj ko gospó peti slišijo, serca proti nebesom povzdigujejo.“

Že pri besedi pevka je popotno družčino poseben nepokoj občel, zakaj Kamila je čez vse prijetno peti znala; to pa, kar jim je kerčmar še dalje o pevki pripovedoval, jih je še bolj k sveti Uršuli gnalo, da bi bili sami tujkino petje prijetnemu glasu žene in matere primerjali. Vsak je sladko dozdevanje pričete tega nepokoja drugemu prikrival, ker bi bilo utegnulo le prazno upanje biti; vsi trije so pozneje eden drugemu obstali, da jim noben teden v ječi ni bil tako dolgočasen, kakor te štiri ure, ki so jih v kerčmi doprinesli. Le

po sili so nekoliko južinali, in če je bila ravno strašna vročina, bi bili nevtegoma odrinili, ko bi ne bili konji počitka potrebovali; zato so morali do večera čakati. Pa kakó so hoteli tamkaj na samo dozdevanje vhoda prositi, ker bi bilo po ostrih redovnih postavah k večemu samo Evstahiji dovoljeno dalje iti kot v zgovornico, vendar tako je vsak sam pri sebi premišljeval, ne da bi bil komu drugemu kaj povedal.

Njim tako zaželjeni čas službe božje se je približal, vsi gostje so se na pot podali, in Almarski, hči in sin so trepetaje v kočijo šli. Nobenega niso potrebovali, da bi jim v postranski samostan pot kazal, samo za množico, ki je tje romala, so se vozili. Na gričku so ogledali zvonike lepe cerkve, kjer je ravno k službi božji zvonilo; in vsak teh treh nehoté z glasnim zdihljejem solzne oči proti nebesom obrne, ter naglo navzdol zderče ravno pred cerkvene stopnice, ko se jim že prižgane sveče nasproti bliščé. Vsi trije trepetaje in polni pričakovanja v bližnjo klop pokleknejo, ko so na visokem koru že glasove vbirali. Služba božja se je pričela, in z njo vred zares lepa godba, v kakoršni je le družba laških godcev izurjena. Ko so sveto pesmico odpeli, je pevka „Češena si kraljica“ sama, glasno in veliko lepše memo poprejšnjega petja zapela,

ter v vseh vernih nar pobožnejše občutljeje obudila in vnela. „Usmiljeni Bog! Kamila“ reče Almarski; „mogočni Bog, najina mati!“ pravita Frančišk in Evstahija; vsi trije solze nebeške radosti točijo, ter glave na klop nasloné. Od prevelikih notranjih občutljejev, ki so se med saboj vojskovali, se niso mogli ne po koncu deržati, ne besedice izgovoriti, in vendar je bil njih stan okus izveličanja.

Blagoslov je minol, množica se je razšla, samo Almarski, Evstahija in Frančišk so še zmirom v klopi klečali, dokler se jim ni cerkovnik približal, in jih lepo opomnil, da bi šli, ker je bil čas cerkev zapreti. Kakor iz sanj so vsi trije kviško planili, pa njih oči so bile polne goreče pobožnosti. „Ste jo slišali? Kamila je, mati so,“ so vsi ob enem rekli. Iz cerkve so tedaj berž v samostansko zgovornico hiteli; pa umneji Almarski si je domislil, da bi Kamila utegnila zboleti, ko bi se ji takó neprevidoma prikazali. Sklenili so, se poprej z izmišljenim imenom častitljivi opatinji samostana napovedati, ter jo prositi, na kratek pogovor v zgovornico priti, in takó Kamilo nekoliko na to pripraviti. Koj jim je bilo dovoljeno, in Almarski je v opatinji prijateljico svoje žene spoznal; in ko jo je po prejšnjem imenu nagovoril, je bila bolj pazna, in ga je tudi spoznala. „Kaj Almarski?“ zavpije

duhovna gospa, ter se zavzame, „ali so vam duhovi Kamilino pismo prinesli, ali ste po zraku semkaj prišli? Še le peti dan je, da ste zopet svobodni, in včeraj smo po vas pisali, danes ste že tukaj? Kako je to mogoče? Je le ta vaša in Kamilina hči, Evstahija? po vaših sporočilih ste le sina Frančiška saboj imeli, saj je Evstahija iz grada pobegnila? Naj bo, zadosti je vprašanj in odgovorov, nič več vas ne bom mudila; malo že poterpim, sčasoma bom pa še vse zvedela. Ko vas vaša gospa že tako željno pričakuje, in je že na vaš prihod pripravljena, ji ne bo škodovalo, če ravno nekaj dni poprej pridete, kakor je mislila. Le nekoliko počakajte, precej bo tukaj.“ Opatinja je pozvonila, ter je nuni, ki je prišla rekla: „Sestra Kordula, stopite vendar tje k Almarski gospé, in ji povejte: Nje mož, sin in hči že dolgo časa v zgovornici čakajo, kje je takó dolgo? Naj že vendar pride.“

V eni sapi, z razpetimi rokami in solznimi očmi je Kamila prišla, pred omrežjem na kolena padla, ter zavpila: „Večni Bog, je le mogoče! Moj mož, moja otroka!“ Med tem so se zunaj omrežja Almarski, Evstahija in Frančišk veselja jokali, in s povzdignjenimi rokami na tla popadali.

Nobeno še tako spretno pero ne more vredno popisati veselja čistih, zedinjenih serc, ki so ga po tako dolgi ločitvi in po tolikih prestanih skušnjah občutili. Še tako živi popis radosti in veselja je le senca, če človek sam ne vidi, sam ne čuti.

VI.

Dobra opatinja je med tem oskerbniku bližnje samostanske pristave ukazala, imenitnim tujcem zmir pripravljeno gostnico odpreti, in z vsem potrebnim oskerbeti. Veselja navdanim, kateri se le čudijo in objemajo, in niso zmožni kaj zverstoma pripovedovati, več časa pusti se nekoliko umiriti, potem pa spet pride in jih prijazno nagovori: „Vsi moji ljubi, potrebujete miru in počitka, za kar je Kamilino poprejšnje stanovanje bolj od le-te zgovornice pripravno. Prej pa, ko mi mojo ljubo prijateljico odpeljete, morate obljubiti, jutrajšnji dan meni odmeniti, jaz sem tudi željna izvedeti, kako se vam je med tem godilo, in ker ste meni vsi takó zeló pri sercu, menim, da mi boste mojo prošnjo dovolili?“ Almarski je zagotovil, da hočejo vse storiti po volji blage opatinje; potlej so se do prihodnjega dneva poslovili, in kmalu po tem na pristavo

šli, kjer se je počtena oskerbnikova rodovina Kamilinega prihoda silno razveselila.

„Tukaj moj ljubi mož“ — pravi Kamila, ko je starega oskerbnika za roko prijela, in pred Almarskega peljala — „vidiš mojega rešitelja, brez njegovega usmiljenja in dobrotljivosti me vi vsi nikoli več videli ne bili, brez njegove pomoči bi bila morala v gozdu, kjer sem bila Evstahijo zgubila, žalostno poginiti, ker sem bila do smerti utrujena, in mi ranjene noge niso več služile. Le malo se mi dozdeva, ker sem bila vsa omotena, da je Evstahija, ko se je danilo, šla studenca, ali kaj divjega sadu meni v pokrepčavo iskat; koj po tem sem zaspala, pa od strašnih sanj nadlegovana se kmalu zbudila, kakor menim, sem od daleč Evstahijini krič slišala. Zastonj sem se po vsej moči trudila ji odgovoriti, prehuda vročina na ponočnem begu in pre-naglo ohlajenje na rosni travi me je takó hripavo storilo, da nisem bila v moči razumljivega glasu izgovoriti. Nisem mogla drugega misliti, kakor da je Evstahija zopet zasledovalcem v rokah, in v svojih mislih sem bila še bolj zagotovljena, ko sem kmalu po tem dirjanje konj slišala, in videla enega jezdecev, ki so našo kočijo spremljevali, memo jezdeti. Germovje me je prikrivalo, da me ni videl, vpiti sem hotela, in na noge stopiti, pa gerlo

in noge so mi odpovedale; rada bi bila videla, da bi me bili nazaj vlekli, s hčerjo reven stan deliti, ko bi bila le gotovo vedela, če jo je to, česar sem se bala, res zadelo? Pa tudi ona bi bila utegnila po tolikem današnjem terpljenji oslABLJENA, obležati, in klicanje, ki sem ga v spanji slišala, bi bilo utegnilo le dražljiva sanja biti.

Takó sem od hude žeje in velike lakote mučena, z bolno glavo, vsa zapuščena v strašnih dvomih, ker od svojih dragih nič nisem vedela, do večera ležala. Potem mi je obupnost toliko moči dodelila, da sem vendar po vseh štirih iz svojega skrivališča zlezla, ter se bližala cesti, ki po gozdu pelja, usmiljenja prosit pravega, kateri bode memo potoval. Zares Božje očetovsko oko je videlo mojo neskončno potrebo, in mi je rešenje poslalo po tem poštenem možu, kateri je še o pravem času po gozdu privozil. Nič drugega nisem mogla, kakor roke proti njemu stegovati in na svoje zeló otekli nogi kazati.

„Oh veliki Bog!“ pravi pobožni Bernard ganjen, ter urno s kupico vina in kosčekom kruha z voza skoči; le težavno sem nekoliko kapljic požerla, jesti pa kar nič nisem mogla, ker mi jezik in gerlo nista nič služila. Ne da bi me bil dalje kaj vprašal, mi je usmiljeni Samaritan berž pripravljeni sedež na vozu na-

redil, me s pomočjo hlapca nanj posadil, me v bližnjo prenočišče odpeljal.

Ko mi je Bernard vina večkrat po kapljici v usta vlival, sem zopet k moči prišla; še na prenočišču, kamor smo v dveh urah prišli, me je zmirom usmiljeno oskerboval. Na njegovo povelje sem dobila dobro posteljo, močno juho in po tem pijačo, po kateri sem se zelo potila. Če je ravno moje serce velika britkost težila, sem vendar tako sladko počivala, da me zjutraj, ko sem se zbudila, zunaj bolečih nog nič drugega ni bolelo; še celo hripava nisem bila več.

Ko me je Bernard zjutraj zgodaj prišel poprašat, kako mi je že kaj, sem ga lahko že z besedo za njegovo veliko skerb zahvalila, in poverhoma svoj nezasluženi žalostni stan razodela. Zelo ginjen me je poslušal in miloval, ker je še en dan hoda od tistega kraja stanoval, in mi povedal, da je oskerbnik pristave samostana svete Uršule. Naglo sem ga poprašala za svojo prijateljico Celestino Glutanjo, ki je bila v ta samostan šla, ter sem zvedela, da je zdaj samostana opatinja. Terdno sem sklenila pri Celestini varstva in živeža iskati; svoj sklep sem poštenemu Bernardu razodela, kateri je bil koj volje me saboj vzeti, če bi to le moj bolehní stan na tako slabem vozu in po tako stermem potu pripustil. Vse pomišlje-

vanje sem premagala in z njim šla, ter sem se bolj terdno mislila, kakor sem pa v resnici bila, kar sem med potom še precej prikrivala; ko pa pozno zvečer na pristavo prideva, sem bila vsa omamljena, in bolj mertva, kakor živa z voza djana; še tisto noč sem vročinsko bolezen dobila, se zelo mešala, kakor so mi pozneje povedali, in zmirom vaša imena klicala. Le preljubeznjivemu prizadevanju in vedni skerbi samostanskega zdravnika imam svoje zdravje zahvaliti. Čez trinajst dni nisem bila več nevarno bolna, vendar pa tako zelo občutljiva, da me je vsaka glasna stopinja, vsaka glasna beseda hudo pretresla. Ko sem bolj k moči prišla, je tudi skerb za vas predrage večja prihajala. Dobrotljiva Celestina mi je za postrežbo dala žensko, katero sem pozneje po dojnici sestro spoznala. Le to dobro, pobožno žensko je njeni brezvestni in svojeglavni mož ob vse pripravil, po tem jo pa še celo popustil; od tistega časa je nekoliko otrapela, kar je od njene prevelike otožnosti izviral, pa ni bila nikomur nič nevarna, zakaj Sibila, dasiravno je bila nesrečna, je vendar vse ljudi priserčno ljubila, in je bila nar pohljevnejša revica. V mladosti sem ji svojo sliko podarila, katero je do tistega časa pri sebi nosila; kadarkoli me je po vas zdihovati slišala, mi je obetala vas iskati in gotovo najti.

„Saj imam poverjenje pri sebi“ — je potem djala na podobo kazaje — „mi bodo že verjeli.“ Kaj sem si prizadejala, ji dopovedati, da vas ne more dobiti, pa vse zastonj, terdno je sklenila vas iskati in k meni pripeljati; neko jutro je zginila, in dasiravno je Celestina vedno po nji popraševala, na več krajev ljudi poslala siroto nazaj pripeljati, je bilo vendar do današnjega dne vse zastonj.

„Že v miru počiva, dobra Sibila,“ je Evstahija djala, ter podobo svoje matere pokaže, katero je od Pavline dobila, in na katero je toliko solz prelila; pripovedovala je tudi zdaj svojo britko zmoto.

„Res!“ — pravi Kamila podobo spoznavši — „ravno tista je, katero so mi moji ranjki starši v mojem šestnajstem letu dali, katero sem tisti dan, ko sem se z Almarskim zaročila, zvesti in serčno udani prijateljici, ki je ravno tudi z nesrečnim možem v zakon stopiti mislila, podarila. O blagor tebi, dobra, preobčutljiva duša! Zdaj večni mir vživaš, palmovo vejo si si pridobila, ki vsako britkost zmaga.“

„Ko sem bila popolnoma zdrava,“ je zdaj Kamila dalje pripovedovala, „sem se v samostan preselila, da bi se z delom in družbo motila, tako svojih nadlog pozabila, in se naukov udeležila; vse drugo pa že veste.“

„Pa ljuba žena! kdo te je na naš prihod pripravil, kako si mogla pred tremi dnevi meni pisati, kdo ti je o meni kaj povedal?“ je vprašal Almarski.

„Ti sam,“ pravi Kamila, ter novine iz nedrija potegne. „Večni Bog, kateri je moje solzé videl in zdihljeje štel, je hotel, da so v moje roke prišle, ko sem že dosti terpela, in tako se je primerilo, da je bilo nekaj za kuhinjo potrebnega iz Neapeljna v njih zavitega. Veliko sto tacih listov je bilo že odverženih; čemu je pa ravno ta, v katerem si ti mene in Evstahijo vabil, tako posebno mojo paznost obudil, da sem ga zoper svojo navado spravila in prebrala? O Bog!“ je zavpila, ter se veselja izjokala, „Tvoja pota so nezapopadljiva, kakor tudi pripomočki, katerih se tvoja modrost in milost ob svojem času v naše rešenje poslužuje.“

„Pač res!“ rekó vsi veseli, in se objamejo, „nam je njegovo usmiljenje na čuden način razodeto.“

„Oh moja milostljiva gospoda!“ pravi pošteni Bernard z povzdignjenimi rokami, „gotovo nobenega človeka ni na zemlji, kateri bi tudi tega ne rekel, in že tudi sam ne bil občutil, če le kaj prigodeb svojega življenja skerbno premisli, in se potem vpraša, kdo mu je v tej potrebi pomagal, kdo ga je te velike

nevarnosti ali silne nadloge obvaroval? Če si odgovori: ta ali oni pošteni mož, tako je pomočnik le vendar vselej pripomoček Boga, čigar modrost in milost ste človeka vladali, in se njega v nar veči sili poslužili.“

Vsa družina si je prizadevala poštenega starčka spoštovanja in hvaležnosti prepričati, z njimi je moral večerjati, in koj po tem je tudi opatinja nekaj jerbasčekov jedil samostanske kuhinje poslala. Pri majhni, pa zelo veseli večerji sta tudi Almarski in Evstahija svoje dogodbe od časa svojega ločenja od Kamile pripovedovala, kar jim je bila prilika, nezapopadljiva pota božje previdnosti preiščevati. Drugo jutro so se zopet v zgovornici zbrali, kakor so bili poprejšnji dan obljubili, radovednosti častite gospé opatinje zadovoljiti, in se jej dostojno zahvaliti; po tem so se od nje in dobre oskerbnikove rodovine, ktera nič povračila ni vzeti hotela, žalostno poslovili.

V mirni tihoti in v srečni edinosti je zdaj srečno živela blaga rodovina na svoji grajščini. Po božji previdnosti človeku ni dano popolno pozabljenje, ampak le dobrotljivo zmanjšanje spomina, kajti ravno tako žalostno bi bilo, ako bi se nam nesrečne zgodbe pretečenega vedno živo pred oči stavile; tako namreč bi mi nobenega veselja popolnoma

vživati ne mogli, ako bi nam spomin preteklega veselja tako živo pred očmi bil, kakor takrat, kadar ga uživamo. Tako pa je naš spomin po božji previdnosti enak podobi, ktera se ne dá popolnoma izbrisati, ktera se nam pa v pripravo prihodnjega veselja, ki ga bomo uživali, vedno temnejša zdi memo megle, ki zjutraj zgine in samo rodovitno roso zapusti. Roka Vsegamogočnega pelja pobožnega tudi v nar večih stiskah, in mu terpljenje polajšuje. Pa tudi sama narava nam kaže lep izgled minljivosti; kakor cvetica odcvete in zelišče zvene, in v še tako jasnem dnevu černi oblaki mogočno solnčno svitlobo otemné, ravno tako nam zamore ena sama ura mir, ki ga že več let uživamo, oropati, in jasnost duha dostikrat tako naglo zgine, kakor vihar po mirnem jezeru razgraja, ter valove vzdiguje. Zmirom si mora človek premembe svest biti, in nikoli ne sme misliti, da ga sreča varati ne zamore, temuč vselej mora v božje usmiljenje zaupati, ktero tudi takrat, kadar se neznana nesreča še tako hitro bliža, človeku zaupnosti ne odvzame, in mu po grozovitnem, težavnem potu k veselemu, mirnemu počitku sveti.

Že več let se je Jožef Almarski v Mesini zavoljo neke reči, na kateri mu je bilo veliko ležeče, pravdal. Če se ravno on ni zavoljo

tega toževal, da bi obogatel, ga vendar očetovske dolžnosti svaré, svojima otrokoma dedščine ne kratiti, še manj pa zató, ker je imel pravico veliko premoženja tirjati. Ko se je dolga pravda koncu bližala, je besednik Almarskemu pisal, da mora sam pričujoč biti, če hoče, da bo vendar pravda zdaj dognana. Kako nerad se je pač ločil od svojega stanovanja, ki mu je bilo v svojih mirnih dnevih takó ljubo! Še težje ga je pa stalo se od svojih, če ravno samo nekaj mesecev, ločiti. Pa to veliko skerb mu je družina, kakor hitro ji je bilo pismo znano, koj sama prevzela, ter ga zagotovila, da nič na celem svetu ni mogoče jih od preljubega moža in očeta ločiti. Sklenili so tedaj, ko so to natanko prevdarili, se vsi skupaj na pot podati, in so koj vse potrebno za odhod priredili.

Objokani so se podložni od svoje ljube gospode poslovili, ko so popred pri očitni službi božji v grajski kapelici vsegamogočnega Boga za srečo in blagoslov potnikom prosili. Veseli in pokojni, ker so v pomoč božjo zapupali, so se na pot podali, in brez vsake nesreče v Mesino prišli, kamor so se bili namenili. Almarski si je prizadeval svoja opravila tako hitro ko mogoče opraviti, pa je vendar v vednem pričakovanju mesec za mesecem pretekkel.

Zavoljo svojega preblagega stanu bi bili nar imenitnejše hiše lahko obiskovali, pa so se vendar le vseh družb ogibali, ker jim je ljubše bilo, lepe okrajine prehoditi in v mikavni naravi vsegamogočnost Stvarnika premišljevati. Posebno radi so ob bregu morja hodili, se večkrat s kmeti in ribči pogovarjali, in ker jim je bilo mogoče, so tudi z dobrodelno roko ubožtvu podpirali. Slednjič pa je starega Almarskega bolezen napadla; Kamila ga je zvesto oskerbovala, on pa ni pripustil, da bi si tudi Evstahija in Frančišk zavoljo tega veselje kratila, ampak jima je še veliko več veléval, lepe kraje kar je moči prehoditi, ko so že prevideli, da se ne bodo več dolgo časa tukaj mudili.

Za nekoliko dni sta se od ljubih starišev poslovila, ker bi bila rada dve primorski pokrajini ogledala. Star pošten mož ju je spremil, in nar bolj sta se veselila. Blizu pokrajine ju je prav košat les na tem ogledu velike solčne vročine branil. Služabnik je jedila in pijače saboj vzel, vsi so se v veliko goščavo vlegli, ker jim prijazni pogovori v bratovski spravi in serčnosti malico oslajšajo. Skoraj ni bilo moči vročine prestajati, hladni večer jih v prijaznih pogovorih zopet oživí, in tako se v govorjenji zamislijo, da jih mora služabnik na odhod opomniti, ker bi bil ta kraj v mraku

utegnil nevaren biti. Komaj odrinejo, kar nanagloma nekdo iz germovja vstrelji, ter po božni služabnik mertev na tla pade. Evstahija vriš zažene, in Frančišk hoče za orožje prijeti, kar ga že zadaj štirji tolovaji deržé, mu roke zvežejo, usta zamašé, in med tem dva druga Evstahiji pert čez glavo veržeta in jo saboj vlečeta.

Tik pokrajine so bile od gostega germovja obraščene razvaline stare trdnjave, katero je bila moč sovražnika, in še močnejša roka časa razdrobila, zdaj pa je bila strašno prebivališče gerdih ponočnih ptičev in strupenih kač. Nobeden se ni upal temu kraju bližati, še manj pa v podzemeljska pota iti ker je bila med ljudmi splošna pravljica, da tam duhovi pri razdjanji terdnjave umorjenih vojakov strašijo, zato je tudi vraža celo deželo, v kateri je tudi Mesina, imenovala Valdemone, to je, vražji dol, ker so nekdamenili, da hudobni duhovi v podzemeljskih ječah gore Etne prebivajo. Tudi so manj vražni popotniki po noči blede podobe res videli med grobljami in podertijami tavati, in so tako strašno ječanje slišali, da jih je silna groza spreletela, in kot blisk so zopet iz tega preklicanega kraja pobegnili. Ako ravno se od duhov na noben kraj govoriti ne dá, je vendar dostonaravnih reči, ktere strah in vraže v strašilo

predelajo. In to je bilo tudi tukaj, kajti nepoštena tolovajska druhal si je to razvalino v stanovanje izvolila, in da bi si ga prav zagotovila, ni le nar grozovitnejih pravljic od duhov med vražnim ljudstvom po celi okolici razglašala, ampak če je trop ropat šel, so slabši in bolehní kakor strahovi med skalovjem lazili, in svoje ječanje s tulenjem sov združili, in tako tudi nar manj boječe popotnike splašili.

Na nek tak trop sta tudi Frančišk in Evstahija naletela. Zvezana sta bila v razdertijo vlečena, kjer sta bila zopet razvezana in vsak posebej v podzemeljsko ječo djana, pa dobro obvarovana. Ločitev jima je bila ravno tako težavna, kakor misel na negotovi čas, in ločenje od starišev, ktere je po tolikem terpljenji nar grenkejša žalost vnovič obšla.

Dva dolga dneva, ktera sta se jima večnost zdela, sta že v tem grozovitnem stanovanji prestala, ne da bi bila kakega človeka videla, razun sivega ječarja, kteri jima je sleherni dan pičle hrane prinesel, in na čigar obrazu se je sicer dobroserčnost videla, ktero je pa po sili prikrival. Če sta ga lepo nago-varjala, so njegove ju sicer milujoče oči otemnele, in tudi nar manjše stvarice, na vse svoje vpraševanje, nista od njega zvedela.

Tretji dan so se ob nenavadni uri ječna vrata odprla, in vanjo je stopil mož visoke postave, černo oblečen, z rudečim peresom za klobukom, in z opasnico enake barve okolo ledja, ob kateri so samokresi in bodala viseli; narava ga je bila z blagim obrazom obdarovala, pa obličje njegovo je bilo vpadeno in divje, morebiti zavoljo veliko doprinešenih hudobij, in pod niegovimi gostimi obrvi je gorélo oko, čigar pogled je človeka prebósti žugal, in le preveč njegovo hudobno serce razodeval. Dolgo časa je s podpertimi rokami pred trepetajočim dekletom stal, in po tem je natihoma njeno ime izrekel.

„Kakó“ reče Evstahija, „da vi moje imé veste, me li poznate?“

„Tebe in vso tvojo rodovino.“

„Gotovo bodete tudi prepričani, da mi premoremo z veliko denarjev svojo prostost odkupiti?“

„Železne skrinje ti bodem pokazal, ki v moji skrivni kleti stojé, in če potlej svetlobe tega skoraj kraljevega zaklada biserov, zlata in srebra tvoje oči oslepí, samo sebe vprašaj, če sem se vaju zavoljo gerdega dobička polastil, in v svoje skrito prebivališče speljal.“

„Za božjo voljo, kaj pa vas je k temu zapeljalo?“

„Že več lét le en občutljiej poznam, kterega sem v svojem sercu skerbno gojil, kakor risinja svoje mlade; večega veselja nisem poznal, kakor prizadevati si, vas pokončati. — Maščevanje, kervavo maščevanje nad vašo hišo je bil moj namen, če sem se v neznano prihodnost zamislil. Maščevanje nad Almarškim je na zastavi vtisnjeno, s čimer temotni peklenški duh pred mano hodi. Ne boj se za očeta, ne za mater, kakošen dobiček bi mi neki bil, ako bi nju življenje le edino uro prikrajšal? Nju otroka sem v pest dobil, ta hočem umoriti, da bodo stariši po času in v obupu v svoj grob prišli.“

„Strašna, prestrašna reč! Pa kaj vas je za božjo voljo k temu neizrečenemu sklepu primoralo?“

„Moja lastna nesreča in padež moje hiše; ne vprašaj dalje, ne bom si ran ponavljal, ktere so še le od vajinega vjetja po tolažbi zadostenega maščevanja kervaveti jenjale. Enako gadu sem popadil ròp, kakor merjasec sem hotel svoje zobé v vajino oserčje zabôsti, kar je nevidna roka mojo desnico poprijela, in mi roko spodbila. In tako se vse moje želje o tebi strinjajo, in to je edino, kar vse moje sklepe razdreti, mojo dušo pa v diamantne spone vkovati zamore. Kar sem tebe zagledal, je moje serce od neznanega in

nepremagljivega nagnjenja napolnjeno; še celó dobro delo znaš doveršiti, če se z manoj zaročiš, kajti po tem se bodem tolovajstvu odpovedal, z zakladi celo barko napolnil, in se v neznano deželo popeljem, tam srečne dni preživim. Pa nikar ne misli, da bom po gosposko za prijazni pogled leto in dan beračil, moji sklepi so hitri, in morajo urno dopolnjeni biti, gorjé pa tebi. če sponse po sili prelomiš, ki so moje serce vklenile, in tako mene zopet sebi samemu prepustiš; na veke so ti močni zaderžki, ki me obdajajo, prelomljeni, tebe potlej po sili v Ameriko odpeljem, in tvoj brat, kateri mi je med tem le porok tvoje ljubezni, bo pred tvojimi očmi umerl, preden te z bodalom v roki prisílim se z mano večno poročiti.“

Tako govori hudobnež, in Evstahija mu ni mogla odgovoriti, ker so ji njeni zbudjeni občutljeji premočni prihajali. „Tri dni ti dam odloga, po tem je tvoja in bratova sodba sklenjena,“ je rekel tolovaj jo zasmehovaje in gre iz ječe.

Premislimo stan uboge po nedolžnem zaperte gospodičine; če je na grozo svoje prihodnosti mislila, si ni vedela svetovati, še manj pa pomagati, v svoji nar veči težavi je na kolena padla in trepetaje svoje roke proti temnemu stropu strašne ječe povzdignila. „O

vsegamogočni Bog! zdihuje, ktereга oko nar temnejša podzemeljska pota pregleduje, katero tudi za červa vè, ki se v prahu zvija, usmili se mene v moji silni revščini, strah je moje serce prevzel, in moj duh je oslavel v zmyslu strašne prihodnosti; tega terpljenja ne more moja slaba moč prenesti, in mogla bi obupati, ako bi me tvoja neskončna milost z močjo ne navdajala, to neznano revo prenašati; o oberni svoje očetovsko oko na mene ubogo, in okrepčaj me v mojem velikem terpljenji.“

Tako je neprenehoma molila, in trudnost njenega prevzetega života se je v lahko spanje spremenila, katero je zmiraj dalje terpelo, in tako njenemu ranjenemu sercu novo moč dajalo. Res strašno je bilo njeno prebujenje, ko je zopet stvari okrog sebe spoznala, ali zeló je bila po svoji goreči molitvi pokrepčana. Njena prva prošnja do ječarja je bila, ji privoliti, s svojim bratom govoriti, in ko je poglavar tolovajev v to privolil, so Frančiška k nji v ječo pripeljali. Kakšno snidenje je to pač bilo po žalostni ločitvi, bitko jokaje si padeta na persi, in kar spregovoriti nista mogla; vendar čas je pretekkel, le eno uro jima je bila pripuščeno razgovarjati se, pa rada bi bila mnogo mnogo povedala. Frančišk je prvi spregovoril, podučen od samega poglavarja, ki mu je veleval svojo sestro k

rešenju svojega življenja opominjati, da bi se njemu vdala. Manj blagi občutki bi bili morali po njegovem sercu gospodariti, ko bi je ne bil po vsej pameti in z izreki premile ljubezni do njega svaril, ne same sebe in preljubih starišev za vse žive dni nesrečnih storiti. Nikoli bi mu ne bilo tako grozovitno rešenje svojega življenja mirne ure dodelilo, in tisočkrat ljubša mu je bila smert poleg sramotljivega življenja svoje preljube sestre. Veliko boljše je, če življenje zgubim, kakor da bi naju ljubeznjivi stariši oba vred zgubiti morali.

Evstahija je bila preslaba se njegovim dokazom zoperstavljati, njeno serce je od prevelikega terpljenja tako prevzeto bilo, da mu je le z solzami odgovarjala. Odločena ura je pretekla, Frančišk jo je še enkrat na svoje serce pritisnil, in po tem je bil od ječarja zopet v svojo ječo odpeljan; Evstahija je pa sama sebi in svoji nadlogi pripuščena ostala. Tako se je tudi drugi dan izšel, tretji dan pa pride poglavar jo vnovič nadleževati, ali Evstahija, ktera se s terdnim zaupanjem v Boga vedno bolj pokrepčano čuti, ostane stanovitna v svojem sklepu. Tolovajeva togota se zdaj silno vname. „Dobro tedaj,“ pravi z od jeze plamenečimi očmi, „tudi jaz sem sklenil, ne boš se več lažnjivemu zaupanju prepustiti

mogla. Moja ladija je pripravljena in z zakladi naložena, kajti tukaj meni ni več ostati, kmalu bodo vojščaki ves kraj obsedli. Pa ne veseli se prenašlo, kakor pohlepni skobec ropa ne spusti, kterege s svojimi kremplji terdno zgrabi in sabo v podnebjje nese, ravno takó mi tudi ti ne boš več odšla. Ob uri dvignemo sidra, poprej pa še hočem v kervi tvojega brata svoje maščevanje nasititi, in ti boš priča, kakó bo s stermega pečevja v brezdno pahnjen.“ Zastonj se je Evstahija z povzdignjenima in sklenjenima rokama k njegovim nogam vergla. „Morilec,“ naposled zakriči z od obupa trepetajočimi žnablji, „tudi tebi je ura odbila; Bog mi je v sanjah razodel, da boš ti po njegovi roki umerl, predno bo nad mojim bratom tvoja kervava sodba doprinešena.“

Peklenski krohot je bil trinogov odgovor, ter vun hiti primerna povelja dajat. Ura se je približala, in že se je mračiti jelo, ko pridejo po Evstahijo, ter jo z zvezanima rokama, okroženo od tolovajev, na prosto odpeljejo; pod milim nebom se ji je v glavi vertelo, ker je bila po tridnevnem stanovanji v zaduhli ječi tako prevzeta, da je pri vsaki stopinji omagovala; razun tega so jo pa smertne težave tako oslabile, da se je bala pri tej priliki na tla pasti.

Nenavadno hitro se je zavoljo nakopičenih hudournih oblakov temota narejala, od daleč je grozivno gromenje bučalo, kakor bi Frančiška v grob spremljalo. Poslednjič pridejo k primorju, vihar je valove morja z globočine vzdigoval, in vsak migljaj grozé do nebés šiniti in sovražno od ljudi jim posiljeno težo ladij v prepad vtopiti!

Ves zasopen se je poglavarju tolovaj približal. „Gospod,“ mu reče, „poslušaj previdni svét, postoj s svojo sodbo, nad katero se že elementi serdijo; tudi je preveč prederzno se zdaj na viharno morje podati, saj poznaš serd zbujenih vodá v prolivu med Sicilijo in Kalabrijo, preloži svoj namen do jutrajšnega dné, in ne pogubi nas vseh, prestrašno treskanje nam le nesrečno oznanuje!“ — „In ko bi bil tudi z železnimi verigami na ta kraj prikovan, zagromí poglavar v svoji nar hujši jezi, jih hočem le razdrobiti, in elementom kljubu svoje sklepe doveršiti, ti pa, oznanovalec nesreče, ki si s svojim vgovorom meni storjeno prisego prelomil, se mi poberi v pekel mi tam mesto pripravljat.“ Pri teh besedah zadere nesrečnemu razbojniku bodalo v persi, in pri tej priliki je bila Évstahija na njegovo povelje verh v morske globočine molečega pečovja peljana.

Vedno bolj sta vihar in grom bučala, vedno bolj se je valovito morjé vzdigovalo, in človeka bi bila omotica obdala, ako bi bil z visokega pečevja v globočino pogledal; zdaj pripeljejo od une strani tolovaji Frančiška z uklenjenima rokama; Evstahijo so morali čuvaji podpirati, da se ni pri tem pogledu sesedla. „Treščite ga v brezdno,“ velí poglavar. „O postojite,“ zavpije Evstahija na pol zmešana — „varujte njegovo življenje — jaz hočem“ —. „Prostovoljno moja biti?“ reče poglavar. „Tvoja“ mu prav tiho zašepta, in nagloma se je vsled bučečega treska skala stresla, blisk je zasijal in poglavar je mertev na tla padel. Treščilo je pa tako hudo, da vsi omotení še le čez dolgo časa se zopet zavejo. Od strahu blede in prepadeni eden drugega pogledujejo, pred njimi pa je ostudno razmesarjeno tolovajevo truplo ležalo. „Vikši Sodnik je razsodil,“ reče neki starejših razbojnikov, „zapustimo ta kraj groze z jetnikoma, da počijemo in potem združeni prevdarjamo, kaj nam je početi.“ Od bliska in groma spremljani, hité zopet v razvalino, kjer so Evstahijo in Frančiška zopet v ječo zaperli.

Že dolgo popred je moralo polnoči biti, ko se je Evstahija iz dremljanja, katero se je je bilo vsled omotic polastilo, zopet zavedela, naglo se je ozerla, in Frančišk je pred njo

stal, zraven pa stari ječar. „Vso svojo moč zberi, draga sestra, pravi Frančišk, da boš urno z menoj mogla pot rešenja hoditi.“ — „Pot rešenja?“ zdihe Evstahija, „in ti si brez železja, Frančišk?“

„Taka je,“ pravi ječar, „našega občinskega trinoga je božja roka zadela, jaz pa sem od svoje strašne prisege prost, zdaj lahko po željah svojega serca delam, katero je vaju že davno milovalo. Od velike strahote prepadeni, so vsi prebivalci te razvaline globoko v nar spodnji obok zlezli, tam skupaj posvetujejo, ktere ga bi za poglavarja izvolili. Samo toliko so za prihodnje sklenili, jutri ob zori ta kraj zapustiti, in vaju v Kalabrijo saboj vzeti, kjer bo o vaju daljna sodba sklenjena. Kdo vé, v kakó hudobne roke še le po tem prideta. Ker sem vaji rešiti sklenil, zato tudi bežim iz tega kraja hudobije in groze. V kak samostan se bom podal, tam častitljivim očetom skesan svoje pregrehe spoznal, ktere sem primoran storil, in meni skesanemu grešniku bodo gotovo kak prostorček dovolili, v katerem bom svoje prihodnje dni v goreči molitvi preživel. Vendar ne zgubljevajmo časa in ne trenotka, zato da vaju, po samo meni znanem potu iz te puščave odpeljem.“

Če ravno terpljenje še tako zeló naše občutke prevzame, nam vendar nar manjša

iskrica upanja zopet novo moč v prihodnje podá. Že samo misel, rešena biti, je Evstahiji dušo vnela, hitro je kviško planila, in oba sta iz ječe za starcem šla. Skozi več podzemeljskih prevodov ju je peljal, da so daleč od razvaline ven prišli, in ko se je danilo, so že iz hoste prišli, ter se jim je od daleč prijetno zvonjenje glasilo, in misel kmalo zopet med blage ljudi priti, jih je z velikim veseljem napolnjevala. —

Dalje, ko so mislili, so bili že od kraja, kamor so pribežati sklenili, ker so morali zavoljo mnogih potokov in prepadov veliko obhoditi. Naposled pa, ko so njih moči skoraj oslabele, pridejo v vas, kjer so se, ko je ravno k božji službi zvonilo, na ravnost v cerkev podali, Boga vsegamogočnega za svoje čudno ohranjenje in rešenje zahvalit. Ko je božja služba minola, oba zelo čutita, kako potrebna jima je dobrotljiva postrežba, toraj se Frančišk k opatu samostana poda, kteremu ob kratkem svojo prigodbo pripové; ta častitljivi oče so hitro skerbeli, da bi blizo samostana v kaki hiši ne le samo pripravnega stanovanja, ampak tudi postrežbo in po previdnosti tudi zdravniško pomoč dobila.

Po tem še le, ko sta malo počila, občutita, kako zeló ju je oslabelo prestano terpljenje in smertne težave. Obema je bilo zdrav-

nika silno potreba, in v njem sta našla prav sočutnega prijatelja, častitega meniha, kateri je z umetnim zdravilom prav ljubeznjivo postrežbo sklepal. Nevarne bolezni se ni bilo pri nobenem bati, ker sta le edino postrežbe in miru potrebovala, to pa sta v samostanu dobila; njuno terdno zaupanje v Boga je bilo tudi narladkejše mazilo tolažbe njunima otožnima in globoko ranjenima srcema. Koj prvi dan po prihodu v samostan je bila posebna skerb Frančišku, jadernika v Mesino poslati, ljubim staršem njuno prestano terpljenje in srečno rešitev naznaniti; pa škoda, jadernik je nesrečen, ko hoče neko reko pregaziti, v globočino zabrede in utone, in skerbni starši so še zmirom ostali v žalostni nevednosti, kaj se je prigodilo zgubljenima otrokoma, pa ravno tako sta tudi Frančišk in Evstahija zastonj pričakovala sporočila od svojih staršev.

Že drugi dan po prihodu v samostan je po vasi velik hrup nastal. Truma vojščakov je prišla, in razglašalo se je, da so roparsko stanovanje koj po Frančiškovem in Evstahijinem begu razdjali. Večji del tolovajev, kateri so se o lupno branili, je bilo pobitih, le malo jih je bilo vjetih, in če ravno zeló ranjeni, so bili na vozeh pripeljani, da bi jih pravici oddali, če se ozdravijo. Pri samostanu truma postoji, ker je eden tolovajev uro bližnje smerti

čutil, in duhovna prosil. Kako pač strašna mora biti smertna ura človeku, čigar dušo tolike pregrehe težé, kakó živo so mu v spominu doprinešene gnjusobe v trenutku, na katerem je vse ležeče, ko na meji življenja in smerti stoji, kjer se mu vrata odpirajo, stopi pred sodni stol vsegamogočnega Boga. — Tukaj ga zamore le še zaupanje v božjo neizmerno milost obupa rešiti. O da bi sleherni človek ves čas svojega življenja za čistost svojega zadržanja skerbil, da bo svojo dušo izdihnil s sladko tolažbo pred milega sodnika priti. Varujte se vsi, ki to povest berete, od prve mladosti tudi nar manjšega pregreška; zmirom več, kakor val za valom jih bo nasledovalo, in grešnik tudi nima vselej tolikanj časa, pretečenega se skesati in spokoriti. Izgled vsled ran umirajočega tolovaja nam očitno kaže, kakó nas tudi sredi storjenih pregreh smert prehiteti zamore, pokrepčalo ga je sicer tolažilo pobožnega duhovna, ali le prerazločno se je na obrazu umirajočega videlo, kako strašna mora mu biti poslednja stopinja v večnost.

Frančišk se je z častnikom, ki je vojščake vladal, pogovarjati začel, ter mu je svojo zgodbo med tolovaji pravil, ktero je ta pri tej priliki zapisati dal, tudi mu je obljubiti moral, se koj po svojem prihodu v Mesino pri gosposki oglasiti, da bi bil nova priča njih

storjenih hudobij. Potem sta se ločila, ko sta bila eden drugega goreče prijaznosti zagotovila.

Frančišk bi bil rad koj z njimi proti Mesini šel, pa ga je Evstahijina slabost zadrževala, in ni mu bilo mogoče, jo samo tu popustiti; on sam bi bil rad svoje stanovanje v samostanu za nekoliko dni podaljšal, ako bi ga ne bili starši skerbeli. Dobro se mu je godilo pri vrednih samostanskih možéh, in njih umni pogovori in pobožno življenje so njega zmiraj v pobožnosti in ljubezni do Boga vterdovali. Tudi želje nju rešenika, starega tolovaja, Pavla po imenu, so bile spolnjene. Opatu je vse življenje svoje mladosti razodel, ter se je pokazalo, da je bil le zapeljan in primoran se med roparje podati, nikoli ni ne ropal ne moril, ampak vedno s britkim srcem za ječarja služil. Milovanja je bil vreden, in bi bil, kakor drugi tolovaji, v smert obsojen, ako bi ne bil Frančiška in Evstahije iz rok tolovajev rešil. Priljudni opat ga je po storjeni, kesanja polni spovedi za samostanskega brata vzel, kjer je tudi ostanek svojih dni v ostri pokori preživel. Le na Frančiškovo prošnjo mu je bilo pripuščeno, njega in sestro zavoljo varnosti in znanja pota do Mesine spremiti. Brat in sestra le preveč blagodarnosti svojih starišev prepričana, posebno na tako svetem kraju, v katerem sta njihna otroka tolažbo in

pomoč dosegla, sta od svoje prihodnje dedovine samostanu delež pripisala. Ker so jima bili roparji vse pobrali, zastavi Evstahija dragi perstan, ki ji je bil še ostal, da sta mogla potrebno potnino plačati. Ker se ni bilo več hudih nasledkov bati, jima privoli tudi zdravnik se na pot podati, in vse, česar je bilo potreba, je bilo koj pripravljeno. Hvaležno se pri častivrednih menihih poslovita, in potem gresta z veselim srcem v Mesino.

Dasiravno je bilo lepo jutro, ko sta samostan zapustila, in dasiravno ju je mikavnost v nar obilnejši rodovitnosti polja tistih krajev razveseljevala, se je vendar ugodni prikaz naglo spremenil. Hud vihar je temne oblake sem ter tje gonil, kateri so se kmalu svoje teže znebili; dež je jel liti, ter je zaporedoma bliskanje s strašnim treskanjem združeno černe oblake razsvetljevalo. Nagloma se konja splašita in vajetu nista več pokorna, voznik pade s svojega sedeža, in neprenehoma sta po germovju in kamnju dirjala, dokler se ni sprednje kolo za deblo zataknilo in se vojnice zlomile. Zdaj sta se zdivjana konja morala ustaviti. Pavel in za njim leteči voznik sta koj konja prijela in ju k drevesu privezala, brat in sestra pa sta se od straha prepadena pod gosto, od dežja še ne premočeno germovje, na travo vsedla. S poslednjim hudim

treskom so oblaki vso svojo moč zgubili, le po malem se je še bliskalo med oblaki, kateri so se proti morju vlekli. Kakor daleč oko sega, ni bilo videti kraja, kjer bi bili ljudje prebivali, vendar sta morala Pavel in voznik naprej iti, v kakšni vasi pomoč iskat, Frančišk in Evstahija sta med tem v travi sedela; počasi so zopet oživljajoči solnčni žarki oblačno nebo jeli razsvetljevati. Zdaj zašumi zraven nju v germovju, in človek čudne postave je pred nju stopil. V premočeno in stergano halo je bil zaviti, njegove gole noge so bile s slamo ovite, divje zmedeni lasje so mu glavo in čelo pokrivali, poleg tega je pa še imel obraščeno brado; debelo gorjačo je v roki držal. Dasiravno je imel brado in lase razmeršane, je vendar njegov obraz razodeval mladeniča. Blizo Frančiška in Evstahije postoji, ter jo z ostrim in stermim očesom ogleduje.

Evstahija se je zelo prestrašila; Frančišk je pa svoj samokres izza pasa izlekel, kjer je imel skritega.

„Pusti orožje, pregovori oni, dasiravno ljudi na vso moč sovražim, se vendar nikomur ni treba mene bati.“

„Kdo si pa, in česa hočeš od naju?“

„Kdo da sim, to vidiš. Revni berač. Moji prejšnji prigodki so pa tebi malo mar. Kaj

pa hočem?“ — Kruha mi daj, le toliko mi ga daj, kolikor mi ga je treba, svojo lakoto potolažiti.“

„Revež nesrečni! Rad ti pomagam, kar morem. Na zlat.“

„Če bi bil ti od morskega viharja na pustih otok veržen, kjer bi te le gole skale obdajale, kjer na golem skalovju še celo čajka svojih jajc ne leže, in ko bi strašna lakota tvoje čeva kerčila, in bi ti le ta zlat ostal, ali bi se ti mogel z njim nasititi? Meni je svet — ljudi prazen otok. Že tretji dan samo listje jem. Lakota me razjeda; po bližnjih bajtah sem beračil, ali niti drobtinica mi ni bila podeljena, pse pa so na mene ščuvali. Ljudje so me od sebe phali, ker srečni ne morejo reveža gledati.“

„Ubogi človek! pomagati ti hočem, te poživiti, obleči in ti zaslužek dati, če mi svoj poprejšni stan razodeneš.“

„Vendar brez pogoja dobrotljiv ne moreš biti? kakor ptič v kletki bi ti še poprej zapeti moral, preden mi tvoja roka jedila podelí? Zase ohrani svoje milovanje, tudi ti si človek, kakor oni; vsi ste si enaki. Od vseh sem na svetu zapuščen. Ali kmalo bom pred višega Sodnika stopil, vse povedat, kateri hudobno z manoj delajo; kar pičlega kosčeka kruha mi vsa narava ne ponudi.“

Pri teh besedah so se mu solze po obrazu vlile, in urno je hotel v goščavo zbežati, pa Frančišk ga je z močjo obderžal. „Počakaj še malo“, mu reče, „in pri vsegamogočnem Bogu! kolikor zamorem, ti bom pomogel.“ Ko je to izrekel, so zaslišali konje dirjati, in ljudi govoriti. Pavel in voznik prideta s kmeti nazaj, razbiti voz v bližnjo vas pripraviti; Pavel je tudi jedila za gospôdo prinesel, po tem je pa vse preskerbel, voz poprej ko je mogoče popraviti. Ali pogled na lačnega tujca je bratu in sestri vse jedí ogrenil, ter podasta nesrečnemu njima prinešeno jed. Videti, kakó zaželjene so mu bile jedí, in kako se sčasoma njegov temni pogled razsvetljuje in mirneji postaja, je nju serca razveselilo. Pavel mu tudi čutaro vina podá; to ga tudi vnovič poživí in pokrepča. „Hvala tebi, blagi človek! ko bodo tvoja dobra dela pred Bogom tehtana, bo to med nar bolj imenitna šteto. Zdaj sem zopet moč zadobil, dalje iti; morebiti, da dobim kaki gozd, v katerem mi bo mati zemlja korenin in zelišč podajala“ — „Tega nikar!“ odgovorí Frančišk, ter ga za roko prime, „zaničljiv človek je, kdor po svoji zmožnosti dobrih del ne doprinaša. Po moči te bom preskerbel, in povedati mi moraš, kakó da naj ti po potolaženi lakoti v drugih potrebah pomagam.“ „Kaj praviš?“ mu reče, „ti moraš

pač prav dober človek biti, ker si bogat, in vendar na terpljenje revežev misliš; hvaležno prejmem tvojo ponudbo, samo toliko mi daj, da ne bom lakote terpel, in da se bom smel ljudem prikazati. Za vse drugo čutim še dosti moči in serčnosti v sebi.“

Ko sta se tako zgovarjala, so kmetje in voznik voz toliko zvezali, da sta ga konja počasi naprej peljala, gospôda pa je zraven peš šla. Posledoma pridejo v vas, kjer so v kerčmi neke sobe za stanovanje dobili. Tukaj je bilo prvo Frančiškovo opravilo nesrečnemu dobro postrežbo in obleko preskerbeti. Pavel prevzame to opravilo, in ko sta si brat in sestra malo počila, gre Frančišk v tujčevo stanico, ter se ne začudi malo, ko njegovo lepo moško postavo zagleda; ravno tako se tudi Evstahija začudi, ko ga brat k njej pripelje. Zdaj so dobili nekoliko jedí, jeli so se pogovarjati, in pri ti priliki sta videla, kakó lepo in pristojno se tujec vé obnašati. Ljubezljivo ga oba silita, svoje želje jima razodeti, kako bi mu bilo v prihodnje pomagano; nalaš mu pa svoj primek zamolčita, ker tudi ona nista vedela, za koga se prav za prav trudita.

„Veselju svetá sem se odpovedal“, pravi Ferdinand — tako je bilo tujcu ime — „želel sem na otok Malta iti, in tam v Malteški réd

stopiti; toda tudi ta pot mi je kaznujoča pa pravična roka božja zaperla; kajti ves moj rod je preklican. Za to se tudi reva begoma po svetu klatim, ker se ne upam po mestih prositi, in bi me le vendar lahko kdo spoznal. Samo vama zaupam. Vidva me ne bosta izdala, in se še celó prederznem, vajino dobroto prositi, mi le toliko od svojega bogastva podeliti, da bom mogel vsaj na kakošno Malteško ladijo priti, kjer bi se dal za prostega vojščaka vpisati. Moj pogum mi je porok, da se bo moje terpljenje polno življenje v bojevanji zoper nevernike končalo, ali pa da se kmalu zopet do visokosti povzdigne, ktere je moj stan vreden.“

Oba, brat in sestra, mu obljubita po svoji moči pomagati, vendar si voščita, da bi ju s svojimi poprejšnjimi prigodbami seznanil. Ferdinand, ki je nekaj časa premišljeval, pravi: „Vsega se hočem vama v znamenje svoje velike hvaležnosti zaupati, dasiravno sem terdno sklenil, skrivnost svojih žalostnih dogodb saboj v grob nesti.“

„Moja rodovina se šteje med nar plemenitneje, kar jih je“, tako je pričel pripovedovati. „Imenitnost in bogastvo bi bila moj prihodnji delež; edini sin z bogastvom obdarjenega in zeló pri dvoru čislane očeta, bi bil tudi jaz po njegovi pomoči nar imenit-

nišo službo lahko zadobil. Bil sem ljubček svojega očeta, pa oh! ta ljubezen je bila tudi vzrok mojega spridenja, kajti le preveč je človeško serce nagneno mikavnemu vabljenju hudobije se udati, ne pa po ternjevem potu čednosti hoditi. Če se tukaj vsak naravni dar po vertnarju, kateri svojim cveticam streže, v dobro ne obrača, če tukaj še prevelika prizanesljivost nar manjših prestopkov kal hudega k mogočni rasti žene; o potlej pa gorje revni stvari, ktera se zanemarjena brezdnu nasproti pelja! Oh, le preveč izgledov smo že doživeli, da je bila mehkužnost, iz prevelike ljubezni starišev do svojih otrok, le-tém nar večja nesreča! — Vsaka mojih otroških in termastih želj je bila dovoljena, nobeden mojih pogreškov grajan, tudi si izmed mnoge družine ni nihče upal, se čez mene pritožiti; in tako sem v neumni prevzetnosti zrastel. Ko se je pa čas mojega daljnega podučevanja približal, so me po svetu poslali, da bi, kakor so rekli, svoje znanje pomnožil, zraven tega se pa napak tujih ljudi privadil. — Z denarjem preveč previden, s katerim so me vedno zakladali, sem ga po vsi moči zapravljjal, da bi le svoji slasti stregel; tako sem prehodil Francosko, Španjsko, Angleško in Nemško, kakor razuzdanec, kteremu ni bilo nič predragega, svojih želj zadovoliti. Za nekaj

let sem se na Laško vernil, skoraj nič bolj izučen, na duhu in v sercu pa ves zdivjan. V Benetkah sem se vselil pusta pričakovaje, in potem sem sklenil, se k očetu nazaj verniti. Kar ni bilo več ne denarja, ne denarnih pisem od doma. V več kupčijskih hišah sem povpraševal, pa sem le negotove, čudne odgovore dobival. Iz te stiske si nisem vedel pomagati, ter od skopuhov veliko denarjev na posodo vzamem.“ —

„Pust se prične; zeló sem se veselil, tukaj svojo nemarnost vnovič uganjati! Judje so mi morali zopet veliko denarjev posoditi, za katere sem jim moral po šestkrat več pripisati.“

„Sit klatenja med mnogimi trumami šem, me je nesreča peljala v igrišče; kjer sem veliko mladih ljudij imenitnega stanu dobil. Vdeležil sem se igre, ter sem ves svoj gotovi denar zaigral; še celó svojo zlatnino sem zadnjič zastavil in zgubil. Skoraj sem obupal; potem sem se z nekim igralcem jel prepirati, gerdi primki, s katerimi sem ga razžalil, ga razkačijo, in na prihodnji dan si boj napoveva. Kakó bi si bil jaz to misliti mogel, da je ta človek v brambi više gosposke! Pozno po pol noči sem šel počivat. Terdo zaspim, nagloma me hrum razplaši, oboroženi možje v mojo sobo pririnejo, ter me v imenu više

gosposke primejo. Oči mi zavežejo ter me v nesrečno hišo peljejo in v ječo veržejo. O naj molčim o grozi tega stanovanja, kjer le po redkem ugleda dneva luč nesrečni, ki je vanj obsojen, kjer je že zgolj natolcovanje zadosti, njega brez sodbe, brez pripomočka zagovarjanja na vekomaj od ljudi ločiti, in kjer večkrat le samo hudobni milovnik svojega sovražnika tožiti in tožbo s prisego poterditi sme, kjer je dosti, se jetnika nič več ne spomniti, ampak ga v obupnem kopernenji pustiti. Gorje siromakom, po katerih beneški skrivni sodniki svoje roke iztegnejo, in ktere še v daljnih krajih doseči zamorejo! Tri cela leta sem pri slabi hrani v gerdem podzemeljskem oboku kopernel, moje oči so oslabele, moj duh je v železji lenobe ves oslabele, na pol mertev sem v ječi ležal, kar se ob nenavadnem času duri odprejo, ter vanjo stopijo štirje možje z orožjem, mi kapo na glavo denejo, in mi velé za njimi iti. Bil sem po nekih stopnjicah peljan, in ko so prekrivalo iz mojega obličja vzeli, se znajdem v velikem, s črnim suknom pregernjenem zbirališču. Le počasi so se moje od triletne temote oslepljene oči zopet zunanjih reči vadile, in tú ugledam pri prižgani viseči lampi okolo černe mize več belo obšempljenih mož sedeti, pred slehernim je svetlo bodalce ležalo, na sredi mize pa je stal križ

in metrvaška glava, in čez to dva križem ležeča meča. Kakor podobe so sedeli obšempljeni nekaj časa mirno, kar se potem poglavar izmed njih oglasi, rekoč: „Vi ste velikih hudobij obdolženi, ali preiskovati jih ni naša navada. V smert bi vas bili obsodili, ko bi višja sodba ne imela usmiljenja z vašo mladostjo. Iz prizanašanja vam je bil čas dan, svojo vest izpraševati, in se svojih prestopkov skesati, in tako zdaj upamo vas poboljšane zopet med ljudi spustiti. Ali gorje vam! če zopet v svoje poprejšno poželjivo življenje zaidete! Trikrat gorje vam, če razglasite, kar je visoka sodba o vas sklenila, in kar se v tem sodišču godi! Na to nam morate priseči, in nam gotovo molčanje obljubiti.“

„Strašna je bila prisega, katero sem storil, in mi bo tudi ves čas svojega življenja branila, kaj od onih skrivnosti razodeti, ki sem jih v svojem dolgem stanovanji v tem strašnem kraju zvedel. — Ko je bila ta grozovitna reč končana, so mi zopet kapo na obraz vergli, ter me nazaj v ječo peljali z opombo, da bodo o polnoči po mene prišli in me spustili. Čas do polnoči se mi je dalji od večnosti zdel. Slednjič so se duri ječe odperle, in v halo zavitega so me po donéčih mestovžih, in zadnjič po praznih, odročnih ulicah na breg morja peljali, kjer sem koj v čolnič stopil.

Pri tej priči smo odrinili, in z zaželjenim vetrom jadrali, dokler smo slednjič pri Kamhii na suho stopili. — Tukaj so mi spremljevalci mojo torbico dali, ter so se hitro v čoln vernili, mene pa samega zapuščenega v neznanem kraju popustili. Samo to moram še povedati, da mi je eden spremljevalcev na uho povedal, da bom v svoji torbici malo denarja za prihodnje potovanje dobil.“

„Moje prvo opravilo je bila skerb, se kam vseliti, da bi si od prestane stiske opočil. Dobil sem prostor v kerčmi, kjer sem sobo najel. Moja merliču enaka podoba je ljudi plašila, ko sem pa svojo torbico odvezal, in malo mošnjo denarja izlekel, so bili koj k pomoči pripravljeni. Bolan sem bil, pomoči zdravnika sem potreboval, kateri mi je posebno počitek in dobro postrežbo priporočal. — To je bil tudi nar bolji pripomoček svoje zdravje zadobiti; kar so mi pa bili moji priljudni sodniki za ozdravljenje podali, je bilo tako pičlo, da sem le malo časa izhajati mogel. Moja terdna natora mi je nar več k zdravju pripomogla, ali pomanjkanje me je začelo stiskati; domislil sem se v svojem žepu malega drazege perstana, kterega sem bil od svoje matere dobil, in vedno na persih nosil, na katerem je bil pečat mojega rodu vrezan. Oboje sem še imel, strežaja pošljem k zlatarju,

perstan, takó drag, ko mi je bil, v tej hudi stiski prodat.“

„Kmalu je strežaj zlatarja samega napovedal, kateri je hotel z menoj zavoljo perstana govoriti. V sobo stopi, in pri tej priliki se spoznava, ker je bil on dostikrat v hiši mojega očeta. „Za božjo voljo! Ferdinand;“ pravi, „ste vi tukaj, in v takem stanu?“ Dopovedal sem mu svojo nesrečo, on mi perstan nazaj dá, verh tega pa sto zlatov iz hvaležnosti, ker je od mojega očeta večkrat lep dobiček dobival. „Tudi to vam bodo, pravim, moj oče povernili, kakor hitro do njih pridem.“ „Kaj? vi hočete — ali ne veste nič, kaj se je ta čas zgodilo, ko ste bili v Benetkah zaperti? — O gorje meni, da vam moram oznanovalec nesreče biti! Ali zavoljo vašega življenja je potreba. Ne tolikanj več, kar bi z očmi trenil, se ne smete dalj v kerčmi muditi. Pripravite se na nar strašneje reč! Vaš oče ne živi več — hotel je eno nar plemenitejših rodovin dežele pokončati, kneza je ogoljufal, da je smertno sodbo podpisal, ktera je pa k sreči od njega preganjanih, ko se je njih nedolžnost razodela, še o pravem času spodletela. Vaš oče je bil potem k sodbi poklican, gerde goljufije so na dan prišle, in on je bil k smerti obsojen. Obnoril je, ušel in v valovih smert najdel, na primorju so njegov klobuk in plajš našli. Vseh

njegovih grajščin se je knez polastil, in ko se je sčasoma razglasilo, da je vaš strijc poglavar tolovajev, so pa zato vso rodovino preklicali. — Vi, ubogi Ferdinand, ste revni, in vsaki lahko z vami dela, kakor se mu poljubi. Kdor koli vas spozna, vas utegne prijeti, ter gosposki izročiti. — Jaz vam kotiček v svoji hiši ponudim do prilike dalje potovati.“

„Lahko si zdaj moj strašni stan mislita. Ali bi ne bilo boljše, ko bi bil v ječi svoje revno življenje končal? Vse moje lepo upanje vesele prihodnosti je zginilo; revnejši sem memo vsacega berača. Božja šiba za marsiktero pregreho me je bila hitro dosegla.“

„Osem dni sem bil v hiši zlatarjevi skrit, ali enkrat mi ves bléd pové, da so me zapanili, in pri tej priliki sem moral bežati. Še so vojaki hišo obsedali, jaz sem pa skozi skrivne vratica hitro ušel, in ne denarja, ne oblačila nisem mogel skup spraviti. Srečno sem v goščavo prišel, kjer sem se po germovju skrival. Sklenil sem, svojega strijca poiskati, mu tolovajsko življenje odsvetvovati, k čemur ga je padeč našega rodu prisilil, ali vsaj od njega z denarjem previden v drugi del sveta uiti. Ali tudi tukaj sem prepozno prišel; strijca je strela ubila, in vojaki so koj po tem tolovaje v njih stanovanji polovili in pokončali.“

„Zapuščen se zdaj po svetu klatim in se ne upam kaki veliki vasi približati, zavoljo strahu, da bi ne bil spoznan, in dasiravno sem le košček kruha prosil, so mi ga vendar povsod odrekli, dokler niso vaju tukaj v svojem nar večem obupu dobil.“ Frančišk obljubil, mu po vsi svoji moči pomagati, ter ga vpraša za priimek; Ferdinand je pa prosil, da ga ima zamolčati. Čudni občutljeji so pri tej povesti brata in sestro navdajali, in nekaki dozdevek se jima pred oči stavi; zdaj pokliče Frančišk starega Pavla k sebi, ter ga vpraša, če ne vé priimka tolovajskega poglavarja. „Kako pa, da ga vem, bil je od imenitne hiše in se imenoval Čibolin“ Bratu in sestri je bilo zdaj vse znano. Ferdinand je bil sin smertnega sovražnika Almarske rodovine, tudi maščevanje, katero je bil tolovajski poglavar nad njima sklenil, je bilo zadosti znano, pa sta vendar sklenila za nedolžno terpečega prositi. Zdaj sta skerbela, da bi do pripravnišega časa skrit ostal. Kakor hitro so voz le nekoliko popravili, so se na pot v Mesino podali; Pavlu je bilo pa vse naročeno, kar je za Frančiškov sklep potrebnega bilo, in on je bil Ferdinandov služabnik. Po ukazu je čoln najel, z Ferdinandom primorje objadral, kjer sta v Melapi na suho stopila, ter tukaj drugega Frančiškovega ukaza pričakovala.

Lahko si mislite, kako žalostne dni so starši zavoljo svojih ljubeznjivih otrok, in nju prav neznanega prigodka preživali. Po vsi moči so se oni in gosposka trudili, ali vse zastonj. Mati so mislili, da jih bo ta zguba v grob spravila, oče Almarski so bili sicer stanovitnejši, ker sploh moški duh ložej terpljenje pozemeljskega življenja prestopi. V veri so pomoči iskali, ktera edino nam zamore čudopolno moč ob žalostnih dnevih dati. Soznanili so se z častitim duhovnim, sploh pobožni oče Ramir imenovanim, njegove priljudne pomoči so se poslužili, brezupno mater z vsimi mogočimi tolažbami vere umiriti, kar jim je še precej po volji šlo, akoravno so mati potem še bolj jokali, če so sami bili, in pred križanim Zveličarjem so za svoja otroka pomoči prosili.

Frančišk in Evstahija sta le predobro poznala ljubijoče serce svoje ljubeznjive matere, da bi ne bila uméla kakošna neizrečena žalost njih serce teží, in zeló sta se bala, da bi posebno njim ne bilo nevarno, tako neprevidoma pred svoje stariše stopiti, zato sta v daljni gostilnici ostala, kjer sta stan svojih starišev natanjko poizvedovala. Kar sta pa tukaj izvedela, ni bilo nič veselega. Ko je pa Frančišk od častivrednega patra Ramira slišal, je k njemu šel, se mu spoznati dal, ter ga

prosil, stariše na veselo snidenje pripraviti. Pobožni mož še ni bil nikoli tako veselega opravila doživel, in s tako veselim srcem prevzel, kakor tega. Pri tej priliki je k svojima žalostnima prijateljema hitel, in ker je bila izguba otrok navadna govorica, se je Ramir te prilike veselil, jih božje dobrote in modre previdnosti opomniti, veliko izgledov jima je povedal, kakó čudno Bog pobožne ljudi tudi v nar večih nevarnostih po svoji vsegamogočnosti ohrani; zmiraj bolj se približuje svojemu namenu, z veselim upanjem napolni nju serca, in ko sta se mu že dosti pripravljena zdela, je dal, kakor so se bili pogovorili, služabniku znamenje. Kmalu potem se duri odprejo, in notri prideta Frančišk in Evstahija, ter stariše objameta. Preveliko radost popisati, bi bilo tudi še tako spretno pero preslabo, in noben jezik nima dosti besedí, gorečih občutkov njih serc dopovedati. Zadnjič so se veselja zjokali, in jezik je zopet moč dobil, svoje občutke z besedami povedati. Pri tej priliki so jadernika k staremu prijatelju Rikordamu poslali, kateri je po hitro dokončanih opravilih prihitel s svojimi nar večimi prijatelji se razveseljevat. Nič drugih gostov ni bilo povabljenih, sklenili so namreč dan svojega zedinjenja še le čez nekoliko mirnih dni slovesno obhajati; tudi so še sami s saboj

preveč opraviti imeli, in tolikanj so si še imeli dopovedovati, da se niso radi od drugih motiti dali.

Ko sta Frančišk in Evstahija svoje zgodbe, kolikor je bilo mogoče natanjko pripovedovala, ju je pater Ramir vedno opominjeval, kako vidno se je božja roka nad njima razodela; pristavita tudi čudno snidenje z Ferdinandom. Zeló osupnjeni in ganjeni so bili zavoljo njegovega nezasluženega prigodka, in grof Almarski je sklenil nesrečnemu pri knezu milosti sprostiti; Rikordam je pa menil, da bi bilo boljše, njemu to opravilo izročiti, ker ni le vsak dan pri knezu, ampak je tudi pri njem v posebni milosti, tudi mu je bila nar bolj prilika znana, kdaj da je dobri, pa ostri in pravični gospod nar bolj volje, mu njegovo prošnjo dovoliti. Njemu so ta opravke izročili, ali zoperni nakloni z drugimi dvori so kneza ravno zdaj v nevoljo topili, takó da ni bilo varno, se ta čas njegovi milosti priporočati.

Ko sta Frančišk in Evstahija zopet prišla, so se ljudje zavzeli, in kakor popred nju zguba, se je tudi zdaj nju prihod po vsi Mesini razglasil, in vsa gospoda je videti želela otétih, vedno sta bila kam povabljena, zadnjič je pa tudi knez ukazal, da naj na dvor prideta. Prijazni Rikordam je dostikrat poskusil pri knezu kaj opraviti, ali ves njegov trud je

bil zastonj, ga na bolje misli v tej stvari pripraviti, ker njegova navada je bila tudi en las ne od svoje besede odstopiti. Ferdinandova sreča je sicer brez knezove milosti tudi v rokah bogatih Almarskih bila, ali letí blagi niso bili zadovoljni, svoje dobro delo le na pol storiti, tudi čast in prostost mladega moža mora pred ljudmi opravičena biti, in v to je Evstahija priliko porabila, ko je bila sama z knezinjo v sobi, pred-njo poklekne, in prav priserčno nesrečnemu Ferdinandu milosti prosi, ter vsako svojih besedi imenitni gospe takó na serce položiti vé, da gospa zeló ganjena obljubi svojega gospoda za-nj prositi.

Potolažena rodovina se posloví od dvora, ter gré v svoje stanovanje. Že čez malo dni je bilo spraševanje po Rikordamu ukazano, da bi bila Ferdinandova reč vnovič z vso ostrostjo preiskana. Ko pa preklicanemu ni bilo pripuščeno na dvor priti, sta dva poslanca k njemu prišla, ga vse natanko izprašat in njegovo govorjenje zapisat. Rikordam je po svoji moči to reč oskerbel, in Ferdinandova nedolžnost se je pokazala; toda pravica zavoljo pregrehe njegovega očeta ni smela vsega spregledati. Knez je slednjič sklenil, da Ferdinand ni sicer več preklican, vendar pa mora imé Čibolin prav zaterto biti, in da se ima on v prihodnje od nekdanjih očetovih

lastnin Rameškega grofa imenovati, tudi mu je bil del prihodkov njegovega očeta povernjen, vendar le, če bo v malteški red stopil, kar je že poprej njegov terdni sklep bil.

Takó je Ferdinand veliko več zadobil, kakor bi si bil prederznil upati, in kako mu je še le potlej moralo pri sercu biti, ko je zvedel, da ima vso svojo srečo tistej rodovini zahvaliti, katero sta njegov oča in strijc nar bolj poškodovati, še celó ob življenje pripraviti hotela. Tudi pravda Almarskega je bila dokončana, pravico je dosegel, in njegovo že tako veliko bogatstvo se je po tem še bolj pomnožilo. Sklenili so, na svoj grad ob Garijljani se preseliti, ter se od tega mirnega, rajskega stanovanja nič več ne ločiti. Ferdinand se njih prijaznemu vabljenju, tje jih spremiti, ni mogel vstavljati, sklenil je tedaj se tam pri teh bogaboječih ljudéh za svoj prihodnji stan pripravljati. Čez grozovitne gore in po gostih gozdih je pot peljal, ali dosti so bili zdaj previdni, se ne brez varhov na pot podati. V nekem teh velikih gozdov, ker bi do večera do nobene hiše ne bili prišli, so na prijetni, z visoko travo poraščeni tratici obstali, se z merzlimi jedmi, ki so jih saboj vzeli, pokrepčali, in trudnim konjem čas za počitek dali. Veseli so svojo malico jedli, in osnove za prihodnost delali, kar pes, ki so

ga saboj imeli, zalaja, ter Pavel do germovja hiti pogledat, kaj da je. Z gromečim glasom zapové psu molčati, in ga s svojo palico umirí, za roko pripelje kmečkega dečka, kateri se je od straha pred hudim psom po vsem životu tresel, in kakor je bilo videti, je zeló obložen jerbas nesel. Stari grof mu prijazno velí bliže stopiti, in da bi se več ne bal, zapové psu, se vleči, kar je tudi pes nagloma ubogal. Bil je prav priljuden mladenič, kateri je družbo prosto pogledoval, in ni se dal dolgo siliti, njemu ponuden košček pogače hvaležno vzeti. „Kaj ne, da si ti iz bližnje vasi?“ ga vpraša stari grof. „Tako je, moj gospod,“ mu odgovori odkritoserčno, „ne morem se zadosti čuditi, tukaj toliko ljudi dobiti, ker se pač malokdaj kdo v ta kraj zgubi.“

„Kaj tukaj ni varno?“

„Menim da. Vi mislite, če se je treba tolovajev bati? O gotovo ne, tù ni navadna cesta za popotnike, tudi so prebivalci te okrajine takó revni, da si hudobneži pri njih nič ne upajo dobiti, že veliko let se od take nesreče tukaj ni slišalo, kakor so moj oča od drugih krajev večkrat pripovedovali. Pa kakor vidim, ste vi na póljsko pot zašli, ktera bo kmalu tako ozka, da se z nobenim vozom ne more naprej, zeló ste zašli, dobro uro hoda se bode te nazaj peljali, predno se bode te na

pravo cesto zaviti mogli, in tudi ni misliti, da bi vi pred polnočjo do kraja prišli, zatoraj vam svetvam raji v naši vasi ostati, zakaj mi kmetje se precej dobro na vreme zastopimo, in predno se popolnoma tma stori, vas utegne huda ura prenageliti.“

„Hvala tebi, ki si nam to povedal“, reče grof, „na, vzemi ta denar za plačilo svojega opomina, po katerem se bomo mi ravnali.“

„Kakó se pač bliska in sveti, gotovo sem nar bogatejši fant v vasi,“ pravi deček.

„Ali bi nam hotel pot k svoji domačiji pokazati?“ ga vpraša grof.

„Priserčno rad, če le počakati hočete, v eni uri že nazaj pridem, in do tistega časa se ni hude ure bati,“ mu odgovori deček.

„Kam,“ vpraša grof, „moraš pa še iti?“

„Dalje med goré k pobožnemu očetu Hieronimu; tukaj mu nesem hrano, ktera mu vsa vas od tedna do tedna pošilja.“

„Kdo pa je ta oča Hieronim?“

„Več vam ne vem o njem povedati, kakor da je siv starček, čigar glavo le še kak beli las pokriva, ali njegova siva brada mu seže do pasa, s katerim je njegova debela hala prepasana. Tam na gori v luknji stanuje, njegova postelja je listje; revni mož je pred kratkim oslepel, in bi moral lakote umreti, če bi ga mi od svojega uboštva ne redili.“

„Vendar bi se ga imeli usmiliti, in mu v vaši vasi kaki prostor privoščili, da bi vsaj bliže človeške pomoči bil.“

„Dragi gospod, to bi se bilo že davno zgodilo, soseska se je pogovorila, da bi mu vsa občina složno življenje pripravila, ali tega on neče, ter pravi: revščina in potreba ste meni odločeni, in ko bi ravno še sto let tukaj živeti moral, bi mi bilo vendar še le premalo časa, svojo storjeno krivico spokoriti. No, pravijo moj oča: komur ni svetovati, mu tudi ni pomagati; jaz pa tega ne morem verjeti, da bi bil ta pobožni mož, ki vedno moli, kedaj toliko hudobij storil. — Ali oče pravijo: da vsak človek sam nar bolj vé, kaj mu serce teži. Ne zamerite, jaz moram k ubogemu Hieronimu hiteti, ker včeraj zavoljo prevelikega dežja nisem iti mogel, me bo gotovo že težko pričakoval, in bo že lačen. Če me počakate, bom skusil kmalu nazaj priti, tēr vam bom pot v vas pokazal.“

S temi besedami beži mladeneč tako hitro, kakor mu je le polni jerbas pripustil, in se je kmalo v gostem germovji zgubil. Veliko so o starčeku govorili, kateri tukaj tako samotno in težavno na tej puščavni gori stanuje, da bi svoje prejšne pregreške spokoril. Almarski grof je mislil, da pri tako stanoovitnem kesanju in pokori dobrotljivi Bog go-

tovo tudi nar večemu grešniku svoje neskončne milosti ne odtegne. Med tem, ko so se tako menili, so se hlapci trudili, vozé na ozki poti oberniti, da so pa to storili, so morali vse razložiti, pri tem je pa več časa poteklo, kakor ga je mladeneč za svoj zopetni prihod potreboval. Naposled pride zeló žalosten. Grof sprašuje, kakó se pobožnemu Hieronimu godí, ali ta je z ramama pomajal, in solzne oči brisal, ter rekel: „Starček je že tako slab in bolan, da gotovo dolgo ne bo živel.“ Serčno je obžaloval, da v prihodnje od njega ne bo nič več mogel slišati uka o ljubezni do pobožnih otrok, kako jih Bog osrečuje in nevarnosti varuje.

V takih pogovorih so v majhno vas prišli, ktera je sicer veliko revščino svojih prebivalcev razodevala, pa jo je bilo vendar zavoljo snažnosti lepo videti. Tudi so dobili prenočišče in podstrešje za vozé in konje, česar je oboje zeló potrebovalo, posebno, ko se je že pričevalo hudo vreme, kakor ga jim je bil kmečki deček napovedal.

Mirno so tukaj pod streho sedeli, dokler je zunaj gromelo in treskalo, in dež curkoma lil. Grofu Pavlu velí, za vse jedila, kar jih je bilo v vasi dobiti, preskerbeti, dobro večerjo pripraviti, in vsi v vasi so si prizadeli, imenitnim gostom s potrebnim postreči. Mladen-

čevi stariši, sodniki in priseženi možjé soseske so bili k jedi povabljeni. Dolgo časa so se dobri kmetje branili k mizi vsesti, in se niso mogli dosti prečuditi priljudnosti tako ime-nitne gospode.

Drugi dan je še deževalo, kar jih pa, ki je ravno nedelja bila, nič ni zaderževalo, k božji službi v malo cerkvico iti. Tudi tukaj je bilo vse v redu in snažno, dasiravno se je povsod revščina sledila. Župnik so prav po-božno pridigovali, bili so častivredni starček, njih vedenje je bilo zeló pobožno; prigodbo usmiljenega Samarijana so razlagali, in so poslušalcem takó ginljivo iz serca govorili, da se je večina pobožnih jokala. Ravno tako po-božno so potem sveto mašo darovali; ko je minula jih je grof s svojo rodovino obiskal. Bili so, kakor so jih tudi vsi poznali, prav učen in častivreden duhoven. Grof sprašuje natanko okoliščine soseske, tudi po cerkvenem premoženji, in pokazalo se je, da je oboje revno. Zato je veliko denarja v prid cerkvi pripisal, in ravno toliko je revnim v poboljšek podaril. Tako dobro delo ni moglo skrito ostati, stari in mladi so hiteli, se mu za te nenadejane dobrote zahvalit.

Evstahija je želela, predno bi odšli, še puščavnika na gori obiskati, vsi drugi so tudi v to dovolili; gospod župnik so tudi želeli,

jih spremiti, da bi ga morebiti vendar pregovorili, lahkejše življenje nastopiti, ker se je že zeló postaral, grof Almarski je tudi obljubil k temu pripomoči. Ker se je prihodnji dan zopet izjasnilo in zvedrilo, in ker se jim še ni domu mudilo, so se vsi skupaj na pot podali. Pavel in služabnik sta veliko hrane nesla, kmečki deček jim je pa pot do puščavnika kazal, in se je serčno veselil, da bo njegov stari prijatelj in učenik, kakor ga je imenoval, zdaj dobrote užival, menil je namreč fantič, da bo puščavnik v prihodnje v vasi stanoval.

Zeló težavna je bila pot na goro, kjer je starček stanoval, še bolj pa zato, ker je zavoljo dežja polzelo. Plezanja vaje je kmečki deček naprej hitel, ali komaj se je nekaj časa v stanovanji puščavnika pomudil, se že plakajoč verne. „Mertev je!“ zavpije: „mertev! merzel in oterpnjen leži na svoji postelji.“ Zdaj vsi hité v luknjo, prižgejo luč, ali starček je bil že merliču enak. Gospod župnik ga za roko primejo. „Še čutim gorkoto, pravijo, morebiti je še mogoče, ga k življenju obuditi.“ Grof je imel krepilno mazilo pri sebi, ktero je župniku podal, z njim so mu senci dergnili, in kmalu ga zeló zdihniti slišijo. „Kje sem,“ pravi tiho, „in kdo je pri meni?“ Župnik pravijo: „Jaz, ti v hudem boju pomagati.“

„Bog vas sprimi tolažnik o smertni uri! Oh, molite za mé, častitljivi oče, in ako vam je mogoče, pošljite poročnika na grajščino ob Gariljani Almarskim, in jim povejte, da je njih nar veči sovražnik Čibolin, ki je ječi in valovom odšel, tukaj skesan in spokorjen svoje življenje sklenil; Bog mi bo odpustil, naj me v grobu ne preklinjajo. O moj sin, moj ubogi Ferdinand!“ „Oče!“ ves v žalost vtopljen pravi ta: „vaš Ferdinand je tukaj, in vas prosi vašega blagoslova.“ Zdaj pošlata slepi oča njegov obraz. „Gotovo, po tem zahrope, to je obraz mojega Ferdinanda! Blagoslovim te jaz skesani grešnik. — Oh Almarski!“ „On me je osrečil, pravi Ferdinand, zavoljo njega nisem več preklican; vsi Almarski so tukaj, ljubi oče, okrog vas zbrani. „Tebi odpustiti,“ pravi Almarski, in vsi so mu potem roko podali; na to starček trepetaje svoje roke kviško vzdigne: „O Bog! kako neskončna je tvoja milost,“ reče s tihim glasom. „Že v življenji mi dodeliš srečo, da preganjani ne le meni, svojemu preganjalcu, odpusté, temuč tudi mojega sina osrečé, in meni tako poslednjo stopinjo iz tega življenja polajšaš. O sprejmi, večni Bog, milostljivo mene skesanega grešnika, in ne pahni me vekomaj od svojega obličja.“ — Zdaj je vtihnil, veseli nasmehljaj je njegovo obličje obšel, ter se je njegova duša s tihim

zdihljejem ločila. Vsi so omolknili, le zdiho-
vanje pričujočih je to tihoto končalo. Častit-
ljivi duhoven so prvi svoje misli zbrali, ga
še enkrat blagoslovili, in po tem druge tolažili.

Družba se je žalostno vernila. Na to so
kmetje po merliča prišli, in so ga zunaj po-
kopališča pokopali, dokler ni po nadležnih
prošnjah Almarskega knez dovolil, mertvega
od preklica odvezati, ter ga na blagoslovljenem
kraji pokopati.

Grof se je že s svojo družino na pot
proti svoji grajščini podal, kamor so tudi brez
nesreč k veselju svojih podložnih prišli. Čez
nekaj dni se je Ferdinand pri svojih dobrot-
nikih poslovil, da bi v Malto šel. Prav mirno
so nekaj let preživeli, in vedno so svojemu
prijatelju Rikordamu pisma pošiljali, in jih
tudi od njega dobivali. Čez nekaj časa je Ri-
kordam, ta miru in postrežbe potrebni mož,
službo pustil, in je še svoje prihodnje dni pri
tej zdaj srečni družini preživel, katero je on,
ker je bil vdovec brez otrok in sorodnikov
po svoji smerti s svojim velikim bogastvom
prav zelo razveselil.

Dolgo časa že grof ni dobil nobenega
pisma od Ferdinanda, kar izvé po nekem pri-
jatelju, da je tisti red več oboroženih bark
od Malte poslal, da bi turške morske tolovaje
pobili in polovili. Kmalu potem je pa tudi

pismo od vojevoda dobil, v katerem mu je ta naznanil, da se je Ferdinand pri tem opravilu prav slavno obnesel, in da se je prav po viteško bojeval; ali škoda, da je kmalu po zabljeni zmagi zavoljo prejetih ran častitljivo smert storil. Vsi so ga zeló obžalovali.

Evstahijo je več blagih mladeničev iz nar imenitniših hiš snubilo, ali njeno blagó-čutno sercè ni bilo za nobeno pozemeljsko ljubezen vneto; na njenem lepem, jasnem obrazu se je nedolžnost svetila, da so se ji le s spoštovanjem bližali.

Frančišk se je sčasoma s pobožno gospodičino oženil. Almarski in Kamila sta še sladko veselje doživela, vnuke in vnukinje pestovati, predno sta se v deželo večnega miru preselila. Oba sta ob enem dnevu umerla. Evstahija je pa po smerti svojih zeló obžalovanih starišev v samostan šla, in je bila nuna pri sveti Uršuli; tudi Lavreta in Pavlina, kateri ste več let pri njej živel, ste po njenem izgledu nune postali.

Evstahija je kot samostanska opatinja zeló stara umerla, in ljudje so jo svetnico častili. Še dan danes se o njeni imenitni in podučljivi zgodbi kmetje tistega kraja v večernih kremljih pogovarjajo, in iz takih povestij je nemški pisalec vse to nabral in spisal.

Le še to hočem svoje ljubeznjive čitatelje in čitateljice opomniti. — O ne denite te knjižice pred iz rok, dokler vsega dobro ne premislite. Dosto prilike bodete v nji dobili, božjo vsegamogočnost in njegovo modro previdnost v človeških prigodkih moliti. Pomislite, v kolikih stiskah in nadlogah se je Evstahija znašla, pregledjte vse stopinje njenega življenja, in bodete videli, da v nar veči revii, z nevarnostmi obdana, celó ko ji je nar zasramljivejša smert pretila, ni nikoli čednosti zapustila, nikoli ni jenjala v božjo milost upati, in kako čudno je bila vselej od božje roke obvarovana. Ravno tako bodete v prigodkih Čibolinske družine tudi videli, kako nezapodljivo Bog svojo kaznujočo roko uzderžuje, in tudi nar večemu grešniku čas kesanja in in pokore ponuja. Vzemite si k sercu, ljubi moji, Evstahijino vedenje, posnemajte jo v vseh neprilikah, in če se bo po tem kal dobrega v vaših nespridenih sercih bolj vkoreninil, se bo srečnega štel le vaše sreče željni pisatelj.

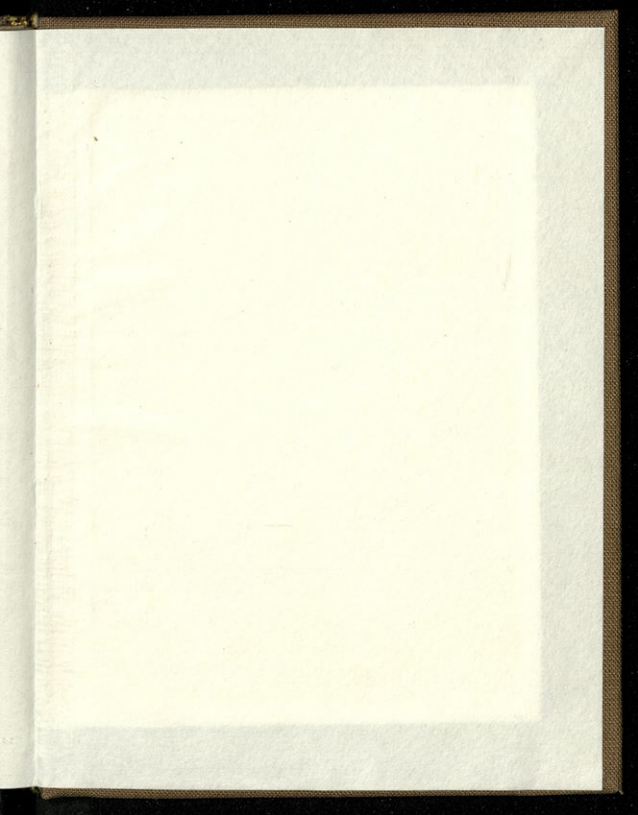

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320739

Schmid Christian Friedrich